

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022. GODINE**

S A D R Ž A J

Strana

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih
finansijskih izvještaja

Izveštaj nezavisnog revizora

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu

1

Izveštaj o finansijskom položaju

2

Izveštaj o promjenama na kapitalu

3-4

Izveštaj o tokovima gotovine

5

Napomene uz finansijske izvještaje

6 – 90

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja s opravdanom tačnošću. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje finansijske izvještaje Banke, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini akcionara na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama od 1. do 90. odobreni su od strane Uprave za objavu, kao i za podnošenje Nadzornom odboru, 18. aprila 2023. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime i za NLB Banku a.d. Banja Luka:

Ljiljana Krsman
Član Uprave

Marjana Usenik
Član Uprave

Goran Babić
Predsjednik Uprave

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora

Akcionarima NLB Banke a.d. Banja Luka

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja NLB Banke a.d. Banja Luka (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2022. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) (IESBA Kodeks) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za provođenje revizije finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, uključujući i u odnosu na povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Adekvatnost rezervisanja za očekivane kreditne gubitaka

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 1.024 miliona KM (ili 52% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2022. godine. Kao što je opisano u Napomeni 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava, očekivani kreditni gubici se određuju na osnovu Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka. Korištenje različitih tehnika modeliranja i pretpostavki može proizvesti značajno različite procjene umanjena datih kredita.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori (na primjer: stopa nezaposlenosti, rast bruto domaćeg proizvoda, cijene stanovanja) kako je objelodanjeno u Napomeni 4.2 Politike upravljanja rizicima - Kreditni rizik; procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti.

Za individualno ocijenjene kredite, mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjena vrijednosti, same procjene novčanih tokova i realizaciju kolaterala.

Dodatno, Banka je dužna poštivati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske za modelima očekivanih kreditnih gubitaka kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Također, ratu u Ukrajini je imao loš uticaj na mnoge industrije, i uticao je na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Neizvjesnost oko tih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Razumjeli smo procese i procijenili smo dizajn i testirali operativnu efektivnost internih kontrola kolektivnih umanjena vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i razumijevanje procesa i obračuna koji se odnose na procjenu ispravke vrijednosti individualno umanjanih kredita.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog rizika i pregled makroekonomsko modela, kao i IT stručnjake za testiranje efektivnosti IT aplikacija korištenih za izračun očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj. Ocijenili smo također razumnost i prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke i procijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili pravovremenost identifikacije izloženosti koje imaju značajno povećanje kreditnog rizika i adekvatnu klasifikaciju finansijskih instrumenata u Faze u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Republici Srpskoj. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje mogu implicirati da se desio događaj koji zahtjeva umanjene vrijednosti kako bismo utvrdili da li su ti događaji identifikovani od strane uprave.

Naše procedure su uključile preračun boniteta klijenata, provjera ulaznih parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, lista posmatranja, reprogrami, kao i uticaj rata u Ukrajini i rasta cijena na te parametre. Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna uprave za umanjene vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrijeđeni na kolektivnoj osnovi.

Za individualno obezvrijeđene kredite, naše procedure su uključivale procjenu identifikacije događaja obezvrijeđenja i testiranje pretpostavki korištenih u modelima na bazi uzorka.

Na uzorku individualno obezvrijeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjene vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Za više informacija, pogledati Napomenu 4.2 Politike upravljanja rizicima, Kreditni rizik i 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava priloženih finansijskih izvještaja.

Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama. Također smo provjerili izračun uprave za umanjenje vrijednosti za matematičku tačnost.

Provjerili smo uzorak kreditnih izloženosti iz industrija na koje je u značajnijoj mjeri uticao rat u Ukrajini i inflacija, analizirali najnovije finansijske podatke i procijenili postoje li indikatori za značajan porast kreditnog rizika ili neispunjenje obaveza koji može zahtijevati reklasifikaciju klijenta u fazu 2 ili fazu 3.

Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili da li je uticaj rata u Ukrajini i inflacija adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD) i informacija usmjerenih ka budućnosti (FLI).

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomeni 4.2 Politike upravljanje rizicima - Kreditni rizik i Napomeni 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika- Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava priloženih finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o preduzetim mjerama radi eliminacije pretnji ili mjerama zaštite.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažovani partner u reviziji koja za rezultat ima ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Danijela Mirković,
Prokurista

Dženita Kadrić
Ovlašteni revizor

19. april 2023. godine

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC- Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna and Hercegovina

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu za period koji se završava na dan 31. decembra 2022. godine (Bilans uspjeha)

	Napomena	Godina završena 31. decembra	
		2022.	2021.
Prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	51.395	44.303
Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	311	483
Prihodi od kamata		51.706	44.786
Rashodi kamata	5b	(5.556)	(5.719)
Neto prihodi od kamata		46.150	39.067
Prihodi od naknada i provizija	6a	38.831	34.409
Rashodi od naknada i provizija	6b	(12.417)	(11.325)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		26.414	23.084
Neto prihod od kursnih razlika	7	2.122	1.331
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz bilans uspjeha		-	870
Neto gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz Ostali ukupni rezultat		-	(1)
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	8	(18)	(21)
Ostali prihodi iz poslovanja	9	920	780
Ukupni operativni prihodi		75.588	65.110
Neto rashod efekta modifikacije		(89)	(116)
Neto (gubici)/dobici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13	(606)	4.857
Neto operativni prihodi		74.893	69.851
Troškovi zaposlenih	10	(20.185)	(17.502)
Troškovi amortizacije	20	(3.285)	(3.092)
Administrativni i opšti troškovi poslovanja	11	(9.304)	(7.991)
Ostali rashodi iz poslovanja	12	(1.220)	(1.191)
Ukupni operativni rashodi		(33.994)	(29.776)
Dobit prije oporezivanja		40.899	40.075
Porez na dobit	14	(3.568)	(3.473)
Promjene na odloženim porezima	14	116	1.062
Neto dobit		37.447	37.664
Ostali ukupni rezultat			
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</i>			
Neto dobiti/(gubici) od fer vrednovanja HOV kroz ostali ukupan rezultat		(5.725)	(1.330)
Efektii umanjenja vrijednosti HOV kroz ostali ukupan rezultat	19a	(162)	(338)
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	589	167
<i>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima</i>			
Aktuarski dobiti/(gubici)		302	(33)
Revalorizacione rezerve po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava		(33)	(18)
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog ukupnog rezultata	14	3	2
Ukupan finansijski rezultat		32.421	36.114
Zarade po akciji	15	0,60	0,61

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 90 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 18. april 2023. godine.

U ime NLB Banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave
Goran Babić

W. Lazarević
Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine
(Bilans stanja)

	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
Aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	16	321.291	314.800
Finansijska imovina po amortizovanom trošku			
Kredit i plasmani bankama	17	116.070	221.180
Kredit i plasmani komitentima	18	1.023.803	922.012
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	19	7.084	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	19	439.526	313.770
Nekretnine i oprema	20a,b	34.246	31.540
Nematerijalna ulaganja	20a	2.531	3.292
Investicione nekretnine	20a	347	322
Akontacije poreza na dobit		26	-
Ostala aktiva	21	7.200	4.793
Odložena poreska sredstva	22	2.599	2.160
Stalna sredstva namijenjena prodaji	23	206	206
Ukupna aktiva		1.954.929	1.814.075
Pasiva			
Obaveze			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku			
Depoziti banaka	24	55.880	3.092
Depoziti komitenata	25	1.558.146	1.485.689
Obaveze po uzetim kreditima	26	118.860	109.824
Subordinisani dug	26	8.036	8.022
Rezervisanja	28	7.392	7.726
Odložene poreske obaveze	29	781	1.049
Obaveze za porez na dobit		103	1.347
Ostale obaveze	27	10.041	7.713
Ukupne obaveze		1.759.239	1.624.462
Kapital			
Akcionarski kapital	30	62.003	62.003
Emisiona premija		157	157
Rezerve banke		63.002	63.002
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti osnovnih sredstava		3.481	3.511
Efekt vrednovanja finansijske imovine kroz ostali ukupan rezultat	19a	(1.503)	3.795
Aktuarski gubici		66	(236)
Zadržana dobit		31.004	19.699
Neraspoređena dobit		37.480	37.682
Ukupan kapital i rezerve		195.690	189.613
Ukupna pasiva		1.954.929	1.814.075
Potencijalne i ugovorene obaveze	32a	176.412	138.211

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 90 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 18. april 2023. godine.

U ime NLB Banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji se završava na dan 31. decembra 2021. godine

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Aktuarski dobiti/gubici po osnovu MRS 19	Efekti vrednovanja HoV kroz ostali ukupan rezultat	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2021.	62.003	157	63.002	9.709	3.527	(203)	5.297	48.596	192.088
Prenos na zadržanu dobit	-	-	-	9.990	-	-	-	(9.990)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	-	(38.606)	(38.606)
Ukupno stavke kapitala	-	-	-	9.990	-	-	-	(48.596)	(38.606)
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	37.664	37.664
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(18)	-	-	18	-
Promjene na odloženim porezima Dobici/Gubici od fer vrednovanja	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	-	-	(1.331)	-	(1.331)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	133	-	133
Efekti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	(338)	-	(338)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	34	-	34
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	-	(1.502)	-	(1.502)
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	(33)	-	-	(33)
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	(33)	-	-	(33)
Ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	(16)	(33)	(1.502)	37.682	36.131
Stanje na dan 31. decembar 2021.	62.003	157	63.002	19.699	3.511	(236)	3.795	37.682	189.613

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji se završava na dan 31. decembra 2022. godine

	Akcionijski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacije		Aktuarski dobiti/gubici po osnovu MRS 19	Efekti vrednovanja		Neraspoređena dobit	Ukupno
					rezerve po osnovu nekretnina	osnovu		HoV kroz ostali ukupan rezultat	HoV kroz ostali ukupan rezultat		
Stanje na dan 01. januar 2022.	62.003	157	63.002	19.699	3.511	(236)	3.795	37.682	189.613		
Prenos na zadržanu dobit isplaćene dividende*	-	-	-	11.305	-	-	-	(11.305)	-		
Ukupno stavke kapitala	-	-	-	11.305	-	-	-	(37.682)	(26.377)		
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	37.447	37.447		
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(33)	-	-	33	-		
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	3	-	-	-	3		
Realizovana dobit	-	-	-	-	(30)	-	-	33	3		
Dobit/(Gubici) od fer vrednovanja	-	-	-	-	-	-	-	(5.725)	(5.725)		
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	-	-	-	573	573		
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	-	(162)	(162)		
Efekti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	-	16	16		
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	-	-	(5.298)	(5.298)		
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	302	-	-	302		
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	(30)	302	(5.298)	37.480	32.454		
Stanje na dan 31. decembar 2022.	62.003	157	63.002	31.004	3.481	66	(1.503)	37.480	195.690		

*Banka je isplatila dividendu u 2022. godini u iznosu KM 26.377 hiljada, cijena po akciji KM 425,42 (2021: KM 622,65 po akciji)
 Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 90 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 18. april 2023. godine.
 U ime NLB Banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o tokovima gotovine za period koji se završava na dan 31. decembra 2022. godine

	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	53.431	47.182
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(6.315)	(5.802)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	39.024	34.430
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(9.666)	(9.727)
Naplaćena prethodno ispravljena potraživanja	306	1.834
Odlivi po osnovu zarada i troškova	(44.499)	(28.732)
Plaćen porez na dobit	(4.084)	(2.110)
Poslovni priliv prije promjena na poslovnim sredstvima i obavezama	28.197	37.075
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama		
Neto povećanje kredita i plasmana komitentima Banke	(97.753)	(77.430)
Neto (povećanje)/smanjenje kredita i plasmana bankama	-	28.161
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka	52.634	831
Neto povećanje/Fnje depozita komitenata	72.962	247.092
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	56.040	235.729
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Odlivi za nabavku osnovnih sredstava	(1.253)	(3.888)
Prilivi/odlivi po osnovu ulaganja u HOV	(137.969)	27.255
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	(139.222)	23.367
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Neto povećanje /(smanjenje) obaveza po uzetim kreditima i subordinisanim obavezama	9.029	12.371
Primljene dividende	4	4
Isplaćene dividende	(26.376)	(38.602)
Plaćeni zakup imovine sa pravom korišćenja	(354)	(520)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	(17.697)	(26.747)
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine i ekvivalenata gotovine	2.122	1.331
Neto povećanje/smanjenje novčanih sredstava	(98.757)	233.680
Novčana sredstva na početku godine	536.372	302.692
Novčana sredstva na kraju godine (Napomena 35)	437.615	536.372

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 90 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 18. april 2023. godine.

U ime NLB Banke a.d. Banja Luka:

 Predsjednik Uprave
 Goran Babić

 Direktor sektora za finansijsko računovodstvo i kontroling
 Ivana Lazarević Soldat

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

NLB banka a.d. Banja Luka osnovana je Ugovorom o osnivanju od 20. oktobra 1998. godine, a upisana je u sudski registar kod Osnovnog suda u Banja Luci, rješenjem broj U/I 2069/98 od 5. novembra 1998. godine. Broj registarskog uloška registarskog suda je 3-31-00.

Banka je 1998. godine osnovana pod nazivom VB banka a.d. Banja Luka. VB banka a.d. Banja Luka dana 16. aprila 2004. godine, na osnovu Odluke Skupštine akcionara, mijenja naziv Banke u LHB banka a.d. Banja Luka.

Statusnom promjenom spajanja preuzimanjem – pripajanjem Razvojne banke Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka – NLB Group LHB banci a.d. Banja Luka, dolazi do promjene naziva Banke, tako da LHB banka a.d. Banja Luka od 1. aprila 2006. godine posluje pod novim nazivom NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka, a od 1. februara 2016. godine pod nazivom NLB banka a.d. Banja Luka. Krajnji vlasnik Banke je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 071-0-Reg-06-000538 od 31. marta 2006. godine registrovana je statusna promjena spajanja preuzimanjem - pripajanjem i izmjena naziva Banke. Banka je počela sa radom na osnovu odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske broj 03-622-I/98.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Banka posjeduje sertifikat za osiguranje depozita na osnovu ugovora koji je zaključila sa Agencijom za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se sastojala od Centrale i sedam filijala. Centrala Banke se nalazi u Banjaluci, u ulici Milana Tepića broj 4.

Filijale: Banja Luka: Kralja Petra I Karađorđevića broj 85 A; Bijeljina: Patrijarha Pavla broj 1; Prijedor: Kralja Petra I Oslobođioca broj 1; Doboj: Svetog Save broj 20; Istočno Sarajevo: Karađorđeva broj 13; Foča: Mome Kočovića broj 5; Trebinje: Svetosavska broj 3;.

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala 496 zaposlenih (31. decembar 2021: 479).

Nadzorni odbor Banke na dan 31. decembra 2022. godine funkcionisao je i radio u sastavu: Andreas P. Burkhardt, predsjednik; Damir Kuder, zamjenik predsjednika; Hedvika Usenik, član; Dragan Gligorić, član i Dragan Kovačević, član.

Odbor za reviziju Banke na dan 31. decembra 2022. godine funkcionisao je i radio u sastavu: Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica Odbora za reviziju; Polona Kurtevski, član; Mirko Ilić, član.

Članovi Uprave Banke na dan 31. decembra 2022. godine bili su: Goran Babić, Predsjednik Uprave i Marjana Usenik, član. Od 01.04.2022. godine za člana Uprave nadležnog za poslovanje sa fizičkim licima i mala i srednja preduzeća imenovana je Ljiljana Krsman, dok je dužnosti razriješen član Uprave Dragan Injac.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.1. Izjava o usaglašenosti (nastavak)**

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo RS je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Na dan 31.12.2022. godine, Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala neto veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od KM 82 hiljade (31.12.2021: KM 940 hiljada) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od KM 1.494 hiljade (31.12.2021: KM 1.608 hiljada), od čega se KM 271 hiljada (31.12.2021: KM 133 hiljade) bruto odnosi na ispravke vrijednosti po osnovu finansijskih sredstava koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od KM 685 hiljada (31.12.2021: KM 1.471 hiljada),
- primjene različitih parametara za izloženosti prema državi i javnim institucijama kojima je umanjena ispravka vrijednosti u iznosu od KM 2.097 hiljada (31.12.2021: KM 2.139 hiljada) od čega se KM 1.697 hiljada (31.12.2021: KM 1.610 hiljada) odnosi na ispravke vrijednosti po osnovu finansijskih sredstava koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Zasnovano na zahtjevima navedene odluke, Banka je u 2022. godini, računovodstveno otpisala KM 47 hiljada zastarjelih potraživanja koja su 100% ispravljena duže od dvije godine (2021: KM 266 hiljada).

Dodatno, na dan 31.12.2022. godine, Banka je u skladu sa navedenom Odlukom izvršila više vrednovanje hartija od vrijednosti u iznosu od KM 2.951 hiljade (31.12.2021: KM 3.025 hiljada niže) sa uticajem na odložene poreske obaveze u iznosu od KM 295 hiljada (31.12.2021: KM 302 hiljade).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Izjava o usaglašenosti (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31.12.2021	Efekti Odluke	u hiljadama KM
	MSFI	ABRS 31.12.2021.	31.12.2021.
Imovina	1.817.465	(3.390)	1.814.075
Obaveze	1.624.189	273	1.624.462
Kapital	193.276	(3.663)	189.613
	31.12.2022	Efekti Odluke	
	MSFI	ABRS 31.12.2022.	31.12.2022.
Imovina	1.959.300	2.827	1.962.127
Obaveze	1.766.152	253	1.766.405
Kapital	193.148	2.574	195.722
			u hiljadama KM
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2021. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			<u>39.526</u>
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2022. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			<u>40.041</u>

Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.2.1. Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini, ali nisu prevedeni od Saveza računovođa i revizora Republike Srpske

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmjjenjenih MSFI koji još uvijek nisu prevedeni od strane Saveza:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune)**
Izmjene su na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene MSFI uskog opsega na sljedeći način:
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez mijenjanja računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije.
 - **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok društvo priprema sredstvo za njegovo korištenje. Umjesto toga, društvo će prepoznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u bilansu uspjeha.
 - **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune)** navodi koje troškovedruštvo uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procjene da li je ugovor štetan.
 - **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmjena u MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primjeri za MSFI 16 Lizing.Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.
- **MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)**
Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmijenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji zakupcima obezbjeđuje oslobađanje od primjene smjernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primjenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospijevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka. Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2.2.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni, kao ni prevedeni od strane Saveza

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**
Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primjenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objelodanjivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni, kao ni prevedeni od strane Saveza

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjenama i greške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**
Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju. Također, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.
- **MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)**
Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako društva treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmjene i dopune pojašnjavaju da, kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.
- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izvještaj iz prakse 2: Objelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)**
Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamenjuju zahtjev za objelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o obelodanjivanju računovodstvenih politika. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.
- **MSFI 16 Lizing: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog lizinga (Dopune)**
Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-zakupac koristi u odmjeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga. Konkretno, prodavac-zakupac određuje „lizing plaćanja“ ili „revidirana lizing plaćanja“ na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprečava prodavca-zakupca da prizna, u bilansu uspjeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Prodavac-zakupac primjenjuje izmjenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je entitet prvi put primijenio MSFI 16. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni, kao ni prevedeni od strane Saveza (nastavak)

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**
Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija utiče na poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija utiče na aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su pripremljeni po principu nastavka poslovanja, prema konvenciji istorijskog troška, modifikovanom revalorizacijom finansijskih sredstava koji su vrednovani po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) i finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj zahtijeva upotrebu procjena i pretpostavki koje utiču na iskazane iznose sredstava i obaveza, objavljivanje potencijalnih sredstava i obaveza na dan finansijskih izvještaja, kao i iskazane iznose prihoda i rashoda. Iako se ove procjene zasnivaju na najboljem znanju uprave o trenutnim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procjena. Računovodstvene procjene i osnovne pretpostavke se redovno pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe u primjeni računovodstvenih politika objelodanjene su u napomeni 3.24.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primjenjene za sastavljanje finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Navedene politike su konzistentno primjenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi kamata za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (MSFI 9) priznaju se u bilansu uspjeha za sve kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata na sva sredstva za trgovanje i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, priznaju se primjenom ugovorne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope koristi se za izračun amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i za raspodjelu prihoda od kamata ili rashoda za kamate u relevantnom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta, ili kraćeg perioda (kada je primjereno) na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Prihodi od kamata uključuju kupone zarađene na investicije sa fiksnim prinosom i hartije od vrijednosti kojima se trguje, kao i akumulirane popuste i premije na hartije od vrijednosti. Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i troškove koje su ugovorne strane platile ili primile i sve transakcione troškove, ali isključuju buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika.

Prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava. Izuzetak su kamatni prihodi po osnovu izloženosti koje su bile početno priznate kao obezvrijeđene (POCI) kod kojih se kamatni prihodi izračunavaju upotrebom efektivne kamatne stope na njihovu otplaćenu vrijednost ili izloženosti slabog kreditnog kvaliteta (nivo 3) kod kojih se kamatni prihodi isključuju iz bilansa uspjeha.

Za izloženosti za koje postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda (potraživanja u nivou kreditnog rizika 3) odgađa se priznanje tih prihoda u bilansu uspjeha do njihove naplate. Ta potraživanja po osnovu kamata Banka evidentno vodi do njihove naplate (vanbilansna evidencija).

3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihode po osnovu naknada čine naknade po osnovu unutrašnjeg i deviznog platnog prometa, elektronskog bankarstva, kartičarskog poslovanja, po osnovu garancijskog poslovanja i ostale slične naknade. Prihodi po osnovu naknada priznaju se u bilansu uspjeha kada je usluga izvršena i kada postoji vjerovatnoća da će ekonomske koristi povezane sa transakcijom priticati u banku.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća Centralnoj Banci Bosne i Hercegovine (CBBIH) za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za osiguranje depozita banaka i druge slične naknade.

3.3. Prihod od dividendi

Dividende se priznaju kada se uspostavi pravo akcionara na naplatu dividendi.

3.4. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su troškovi kamata i drugi troškovi koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Navedeni troškovi se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastali.

3.5. Preračunavanje deviznih iznosa**a) Funkcionalna i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske izvještaje se odmjeravaju korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izvještaji su prikazani u konvertibilnim markama (KM) koji predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Preračunavanje deviznih iznosa (nastavak)****b) Transakcije i stanja**

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva CBBIH važećih na dan transakcije.

Sredstva, obaveze i potencijalne obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja monetarnih stavki, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

Centralna banka Bosne i Hercegovine provodi politiku kursa na principu valutnog odbora prema kojem je KM vezan za EUR u odnosu 1 EUR = 1,95583 KM.

3.6. Nekretnine i oprema

Nekretnine su iskazane po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjenje vrijednosti.

Procjena vrijednosti nekretnina Banke se sprovodi na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi. Procjena od strane ovlaštenog nezavisnog procjenitelja vrši se svakih 3 do 5 godina. Procjene se izvode s dovoljno učestalosti tako da se knjigovodstvena vrijednost imovine materijalno ne razlikuje od primijenjenog principa fer vrijednosti na datum bilansa stanja.

Prije izrade godišnjeg izvještaja Banka ocjenjuje da li postoje znaci koji bi ukazivali na smanjenje vrijednosti nekretnina na tržištu. Ocjena se donosi na osnovu internih i eksternih informacija. Ukoliko se procijeni da je vrijednost nekretnina na tržištu smanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti.

Procjenu nadoknadive vrijednosti vrši komisija koju čine zaposleni u Banci a formira se po odluci Uprave Banke. Član komisije je zaposleni u Banci sa licencom ovlaštenog procjenitelja.

Ukoliko je obračunata nadoknadiva vrijednost viša od knjigovodstvene to predstavlja dokaz da sredstva nisu obezvređena. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene, Banka iskazuje umanjenje vrijednosti nekretnina kao rashod ili umanjenje revalorizacionih rezervi ukoliko je u prethodnom periodu bilo utvrđeno povećanje.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano odmjeriti.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat revalorizacije građevinskih objekata to povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije to smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom proporcionalne metode kako bi se raspodjelila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nekretnine i oprema (nastavak)

Vijek trajanja i metoda amortizacije provjeravaju se na kraju svake poslovne godine. Ukoliko se utvrdi da se procjena vijeka trajanja osnovnog sredstva razlikuje od ranije procjene potrebno je izvršiti promjenu stopa amortizacije.

Banka u 2022. godini nije mijenjala računovodstvenu politiku kojom je definisala raspone amortizacionih stopa za određene grupe sredstava. Amortizacione stope za pojedinačna sredstva se nisu mijenjale, i u okviru su navedenih raspona. Primjenom godišnjih stopa utvrđenih od strane rukovodstva Banke na sva osnovna sredstva tokom 2022. i 2021. godine obračun amortizacije se vršio kako slijedi:

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Građevinski objekti	2% - 3%	2% - 3%
Ulaganja u tuđe objekte	5 - 25%	5 - 25%
Računarska oprema	12,5% - 50%	12,5% - 50%
Nameštaj i ostala oprema	10% - 20%	10% - 20%
Motorna vozila	15% - 20%	15% - 20%

Dobici i gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstava i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje osnovnih sredstava.

3.7. Nematerijalna ulaganja

a) Licence

Stečene licence za računarski softver se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

Naknadno se umanjuju za amortizaciju, koja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe, te eventualna obezvređenja.

b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje računarskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci vezani za razvoj i direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

3.8. Investicione nekretnine

Dio građevinskih objekata koji se ne koriste za obavljanje djelatnosti Banka izdaje u zakup sa ciljem ostvarenja prihoda od zakupnine. Ovi objekti se vode u bilansu stanja kao investicione nekretnine i ne amortizuju se.

Investiciona nekretnina priznaje se kao sredstvo samo kada je vjerovatno da će ekonomske koristi od te nekretnine priticati i da se cijena koštanja može pouzdano izmjeriti.

Investicione nekretnine se mjere po fer vrijednosti, efekti vrednovanja su uključeni u bilans uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Zalihe

Kratkotrajnu imovinu Banke čine zalihe kancelarijskog materijala, zalihe sitnog inventara i sitan inventar u upotrebi. Zalihe se vode u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za troškove nabavke i umanjenoj za dobijene popuste i vode se po metodi prosječnih cijena.

Početno vrednovanje ovih sredstava vrši se po nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku sticanja. Zalihe se naknadno vrednuju ukoliko njihova knjigovodstvena vrijednost prelazi tržišnu. Učinak obezvređenja iskazuje se kao poslovni rashod nastao naknadnim mjerenjem.

3.10. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka može da vrši djelimičnu ili potpunu naplatu potraživanja sticanjem materijalne aktive.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka u slučaju da banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u vlastite svrhe, prilikom početnog priznanja izvršit će njeno evidentiranje po nižoj od sljedećih vrijednosti:

1. Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.

2. Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje. Troškovi prodaje jesu troškovi koji su direktno povezani sa prodajim kao, npr. troškovi notara, porez, sudske takse i slično.

Naknadno vrednovanje vrši se u zavisnosti od grupe u koje je sredstvo klasifikovano.

Banka klasifikuje stečenu materijalnu aktivu prema njenoj namjeni: kao osnovno sredstvo za obavljanje djelatnosti, kao investiciona nekretnina, kao zaliha ili kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Banka vrši procjenu fer vrijednosti stečene materijalne aktive u skladu sa Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine Banke.

Umanjenje vrijednosti priznaje se kao rashod od usklađivanja vrijednosti u bilansu uspjeha.

Banka stečenu materijalnu imovinu priznaje u svojim finansijskim izvještajima kada nadležni sud donese Rješenje o dosudi ili drugi ekvivalentan dokument, te isto postane pravosnažno ili na datum kada stekne imovinu vansudskom nagodbom.

Banka neće iskazati prihod prilikom sticanja materijalne imovine sve do njene prodaje.

Banka vrši naknadnu procjenu stečene materijalne imovine od strane nezavisnog procjenitelja u skladu sa svojim internim aktima i o tome vodi odgovarajuću vanbilansnu evidenciju, osim u slučajevima kada njena evidentna vrijednost iznosi 1KM.

U slučaju da Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja, izvršit će njeno svođenje na 1 KM.

Razlika između tržišne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti od 1 KM se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.11. Zakupi**

Zakupi se u računovodstvenim izvještajima Banke iskazuju u skladu sa MSFI 16 - Zakupi.

Ugovorom o zakupu prenosi se pravo kontrole upotrebe datog sredstva u određenom periodu u zamjenu za odgovarajuću naknadu. Smatra se da je pravo na korištenje identifikovane imovine preneseno ako zakupac, tj. korisnik zakupa u periodu korištenja ima pravo na sve ekonomske koristi od korištenja određenog sredstva i pravo da upravlja određenom imovinom. Pravo na ekonomske koristi i pravo upravljanja imovinom procenjuje se u kontekstu prava na korišćenje u zavisnosti od toga kako je definisano u ugovoru.

Zakupi u kojima svi značajni rizici i koristi od vlasništva nad imovinom koja je predmet zakupa snosi Banka kao zakupodavac tretiraju se kao operativni zakup. U izvještaju o finansijskom položaju Banka kao zakupodavac ima priznatu imovinu koja je predmet operativnog zakupa i potraživanja za zakupninu za tekući period na koji se zakup odnosi.

U bilansu uspjeha, Banka kao davalac zakupa priznaje zakupnine iz operativnog zakupa kao prihod po linearnoj osnovi. Ostali troškovi nastali prilikom ostvarivanja prihoda od zakupa priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Zakupi u kojima sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom snose primaoci zakupa tretiraju se kao finansijski lizing (zakup). Na dan početka zakupa, davalac zakupa priznaje u izveštaju o finansijskoj poziciji potraživanja koja predstavljaju neto ulaganje u zakup, koje se sastoji od budućih (fiksni i varijabilni) zakupnina, moguće otkupne vrednosti sredstva, moguće kazne za otkazivanje zakupa i moguće garancije za nenaplaćenu preostalu vrednost zakupnina diskontovanih kamatnom stopom koja se koristi za zakup.

Na dan početka zakupa, Banka zakupac priznaje sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja i obavezu za zakup koja predstavlja sadašnju vrijednost budućih zakupnina. Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja upotrebom modela nabavne vrijednosti i amortizuje ga u periodu ugovorenog ili procijenjenog perioda trajanja zakupa. Banka odvojeno priznaje kamate po osnovu obaveza iz zakupa.

Kod naknadnog mjerenja zakupa Banka mjeri obavezu po osnovu zakupa tako da:

- Poveća knjigovodstvenu vrijednost za iznos kamata na obaveze iz zakupa,
- Smanji knjigovodstvenu vrijednost za iznos izvršenih plaćanja po osnovu zakupnina,
- Ponovo izmjeri knjigovodstvenu vrijednost zbog mogućih izmjena korištenih pretpostavki ili izmjena odredbi ugovora o zakupu.

Izuzetak su kratkoročni zakupi (do jedne godine) i zakupi za koje je predmet zakupa male vrijednosti (do 5.000 EUR). U ovim slučajevima, zakupnina predstavlja trošak linearno raspoređen tokom trajanja zakupa. Pravo korištenja u bilansu stanja je uključeno u poziciju Nekretnine i oprema (Napomena 20b).

3.12. Stalna sredstva namijenjena prodaji

U stalna sredstva namijenjena za prodaju svrstavaju se stalna sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja i stalna sredstva koja su po odluci rukovodstva Banke namijenjena prodaji.

Banka klasifikuje sredstva u ovu grupu sredstava ako se njihova knjigovodstvena vrijednost može povratiti prevashodno prodajom a ne daljim korištenjem, ako su sredstva dostupna za prodaju, prodaja je izvjesna i kada se očekuje da će se prodaja okončati u periodu od godinu dana. Izuzetno, prodaja se može produžiti na period duži od godinu dana kada se takva prodaja smatra opravdanom ili ako je odlaganje prodaje uzrokovano okolnostima koje su izvan kontrole Banke, a postoji dovoljno dokaza da je Banka i dalje posvećena planu prodaje.

Ova sredstva se iskazuju kao posebna pozicija u bilansu stanja.

Na stalna sredstva namijenjena prodaji Banka ne vrši obračun amortizacije.

Sredstva namijenjena prodaji se iskazuju po nižoj vrijednosti od knjigovodstvene vrijednosti prije razvrstavanja kao stalna sredstva namijenjena prodaji ili poštene vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Dobici ili gubici po osnovu prodaje utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava**

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Za svrhu procjene umanjenja vrijednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi.

Banka vrši utvrđivanje obezvređenja jednom godišnje. Procjena fer vrijednosti bazirana je na trenutnim cijenama na aktivnom tržištu za slične nekretnine na istoj lokaciji i u približno istom stanju. Za manje aktivna tržišta cijene iz bliske prošlosti prilagođene su kako bi odražavale sve promjene u ekonomskim uslovima od dana kada se dogodila transakcija po tim cijenama.

3.14. Finansijska sredstva

Računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata i umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava usklađene su sa MSFI 9 osim u djelovima koje eksplicitno propisuje Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

a) Klasifikacija i mjerenje finansijskih sredstava

Iz perspektive klasifikacije i mjerenja, sva dužnička finansijska sredstva procjenjuju se na osnovu kombinacije poslovnog modela Banke za upravljanje imovinom i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Kategorije mjerenja finansijskih sredstava:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku,
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu ukupni rezultat (FVOSD),
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

Dužnička finansijska imovina se mjeri kroz ostali ukupni rezultat ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate i prodaje prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu i prodaju") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici. Ova sredstva priznaju se po fer vrijednosti u aktivi. Dobici i gubici, osim očekivanih kreditnih gubitaka i konverzije stranih valuta, priznaju se u ostalom ukupnom rezultatu, sve dok se finansijsko sredstvo ne prestane priznavati. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, kumulativni dobici i gubici prethodno priznati u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuju u bilans uspjeha.

Instrumenti kapitala koji se ne drže za trgovanje mogu se kod početnog priznavanja neopozivo odrediti kao FVOSD, bez naknadne reklasifikacije dobitaka ili gubitaka u bilans uspjeha.

Sva ostala finansijska sredstva se obavezno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, uključujući finansijsku imovinu u okviru drugih poslovnih modela, kao što su finansijska sredstva koja se priznaju po fer vrijednosti ili se drže za trgovanje i finansijska sredstva sa ugovorenim novčanim tokovima koji nisu isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

MSFI 9 i Odluka ABRS takođe uključuje opciju određivanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako to eliminiše ili značajno smanjuje nejednakost mjerenja ili priznavanja koja bi inače nastala iz mjerenja sredstava ili obaveza ili priznavanja dobitaka ili gubitaka po različitim osnovama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.14. Finansijska sredstva (nastavak)****Procjena poslovnog modela**

Banka je odredila svoj poslovni model zasnovan na faktorima koji se mogu posmatrati za različite portfolije, kao što su:

- kako se ocjenjuju performanse poslovnog modela i finansijska imovina koja se drži u okviru tog poslovnog modela,
- rizike koji utiču na performanse poslovnog modela, a naročito na način na koji se upravlja tim rizicima,
- način na koji se upravlja poslovanjem (na primjer, da li je naplata zasnovana na fer vrijednosti imovine ili prikupljanju ugovornih novčanih tokova),
- očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje.

Procjena poslovnog modela zasniva se na razumno očekivanim scenarijama bez uzimanja u obzir scenarija "najgoreg slučaja" i "stresnog slučaja" i može se sumirati na sljedeći način:

- Dati krediti i depoziti su uključeni u poslovni model "držati za naplatu", jer je primarna namjera Banke za kreditni portfolio da naplati ugovorene novčane tokove.
- Dužničke hartije od vrednosti Banka vodi po poslovnom modelu "držati za naplatu i prodaju" s ciljem naplate prema ugovornim novčanim tokovima i prodaje finansijske imovine, te čini dio likvidnih rezervi Banke ili „držati za naplatu“ u zavisnosti od odabira poslovnog modela prilikom ulaganja i prethodnog ponašanja Banke sa sličnim instrumentima (istorijska prodaja pre dospeća i slično)

Pregled instrumenata sa karakteristikama ugovorenih novčanih tokova (SPPI test - isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici)

Drugi korak u klasifikaciji finansijske imovine u portfolijima koji se "drže za naplatu" i "drže za naplatu i prodaju" odnosi se na procjenu da li su ugovoreni gotovinski tokovi u skladu s SPPI testom. Iznos glavnice odražava fer vrijednost pri inicijalnom priznavanju, umanjenu kroz naknadne promjene, npr. zbog otplate. Kamata mora uzeti u obzir samo vremensku vrijednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike pozajmljivanja i profitnu maržu koja je u skladu sa osnovnim karakteristikama kreditiranja.

Ako novčani tokovi uvode više od minimalne izloženosti riziku ili volatilnosti koji nije u skladu sa osnovnim kreditnim karakteristikama, finansijsko sredstvo se obavezno priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Banka je pregledala portfolio unutar modela "držati do naplate" i "držati za naplatu i prodaju" za standardizovane proizvode na nivou uzorka proizvoda i za nestandardizovane proizvode na nivou pojedinačne izloženosti. Banka je uspostavila proceduru identifikacije SPPI-a kao dio redovnog procesa investiranja sa definisanim odgovornostima za primarnu i sekundarnu kontrolu. Poseban naglasak stavljen je na nove i nestandardizovane karakteristike ugovora o kreditima.

Zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, Banka nema identifikovane izloženosti koje nisu prošle SPPI test.

Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva

Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva razlikuje modifikaciju ugovorenih novčanih tokova koji nastaju iz komercijalnih razloga i onih koji nastaju zbog finansijskih poteškoća klijenta. Značajne modifikacije dovode do događaja za prestanak priznavanja dok izmjene koje nisu značajne (gdje izloženost rizicima ostaje uglavnom ista) ne dovode do prestanka priznavanja. Pored kvalitativnih faktora, Banka utvrđuje da li je izvršena modifikacija značajna analizom efekta modifikacije. Ukoliko je efekat modifikacije, odnosno razlika između Sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne EKS i Sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne EKS veća od 10% smatra se da je modifikacija značajna.

Ukoliko je modifikacija značajna, Banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku. Novo finansijsko sredstvo se početno priznaje po fer vrijednosti. Razlika između ugovorenih novčanih tokova i fer vrijednosti se prikazuje kao »diskont«.

Pri tom Banka utvrđuje da li nova stavka finansijske aktive predstavlja POCI imovinu. Ukoliko se radi o značajnoj modifikaciji, a pri tom je finansijska imovina raspoređena u nivo kreditnog rizika 3, tada se radi o POCI imovini.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Finansijska sredstva (nastavak)

Za novo finansijsko sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa.

Ukoliko modifikacija nije značajna, Banka nastavlja sa priznavanjem postojeće stavke finansijske aktive uz knjiženje efekata modifikacije.

Efekat modifikacije koji nastaje kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplaćene vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) evidentiraju se kao umanjene bruto izloženosti finansijskog sredstva („diskont“).

Restrukturiranje kredita

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnom politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasiju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno u početnom priznavanju.

Restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modificovanih finansijskih sredstava.

Računovodstveni otpis

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka vrši računovodstveni otpis, tj. prenos u vanbilans bilansnih izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivanje kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Banka će u vanbilansnoj evidenciji voditi detaljnu evidenciju o izloženostima za koje je izvršila računovodstveni otpis. Banka takođe vodi evidenciju o svim aktivnostima koje preduzima u cilju naplate navedenih potraživanja.

Trajni otpis

Trajni otpis jeste otpis bilansne ili vanbilansne izloženosti koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji).

Trajni otpis Banka vrši kada se završe sve pravne radnje u vezi sa naplatom potraživanja ili Banka zaključi da dalje vođenje postupka nije isplativo. Trajni otpis znači isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije (bilansne ili vanbilansne).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava****Očekivani kreditni gubici**

MSFI 9 i Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva model očekivanog gubitka, zahtijevajući od Banke da prizna ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Umanjenja za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve kredite i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa kreditima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se umanjeње zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od neizmirenja obaveza značajno porastao od početnog priznavanja, Banka razmatra razumne i održive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima Banke, iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Klasifikacija po nivoima kreditnog rizika:

Banka ima metodologiju za očekivane kreditne gubitke (ECL) za definisanje kriterijuma za klasifikaciju u Nivo kreditnog rizika, kriterijume prelaza između Nivoa kreditnog rizika, izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Banka klasifikuje finansijske instrumente u Nivo kreditnog rizika 1, Nivo kreditnog rizika 2 i Nivo kreditnog rizika 3, na osnovu primijenjene metodologije umanjeња vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- Nivo kreditnog rizika 1 - zadovoljavajući portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- Nivo kreditnog rizika 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- Nivo kreditnog rizika 3 - loši portfolio: Banka priznaje umanjeња vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjavanja obaveza ("default"-a) je usklađena sa EBA smjernicama.

Pretpostavka značajnog povećanja kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani kašnjenja su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da će odobriti odlaganje plaćanja dužniku ili
- ako se dužnik nalazi na "watch i intensive care listi".

Metodologija kreditnog rejtinga za banke zavisi od postojanja ili nepostojanja rejtinga od međunarodnih agencija za kreditiranje Fitch, Moody's ili S&P. Rejtinzi se postavljaju na osnovu prosječnog međunarodnog kreditnog rejtinga. Ako nema međunarodnih kreditnih rejtinga, klasifikacija se bazira na internoj metodologiji Banke.

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu Nivoa kreditnog rizika 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD, ako je rok dospjeća finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja. Gubici od umanjeња vrijednosti u Nivou kreditnog rizika 1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjeња vrijednosti koji su nastali u performing portfoliju, ali nisu identifikovani.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Shodno Odluci ABRS; minimalna stopa očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 1 iznosi:
 -za izloženosti sa niskim rizikom, izloženosti prema centralnim vladama i bankama sa kreditnom procjenom priznate vanjske institucije: 0,1% izloženosti
 -za ostale izloženosti: 0,5%

LECL za finansijsku imovinu Nivoa kreditnog rizika 2 izračunava se na osnovu PD tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se takođe temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama. Shodno Odluci ABRS; minimalna stopa očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 5% izloženosti.

Za finansijske instrumente u Nivou kreditnog rizika 3 primjenjuje se isti tretman kao i za one koji se smatraju kreditno oslabljenim u skladu sa MSFI 9. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti preklasifikovani iz Nivoa kreditnog rizika 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda. Poseban tretman se odnosi na kupljene ili nastale kreditno oslabljene finansijske instrumente (POCI), pri čemu se samo kumulativne promjene u očekivanim gubicima tokom životnog vijeka od početnog priznavanja priznaju kao umanjeње vrijednosti.

Shodno Odluci ABRS, minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za Nivo kreditnog rizika 3 iznose

		Minimalni očekivani kreditni gubici za izloženosti	
Dani kašnjenja		obezbijedene prihvatljivim kolateralom	koje nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom
1.	do 180 dana	15%	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%	45%
3.	od 271 do 365 dana	40%	75%
4.	od 366 do 456 dana	60%	85%
4.1	Od 456 do 731 dana	60%	100%
5.	od 731 do 1460 dana	80%	100%
6.	preko 1460 dana	100%	100%

Obračun grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja se vrši množenjem EAD-a (izloženost po default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD. Obračun se radi po tri scenarija, prosječan, optimističan, pesimističan od kojih se svaki ponderiše. Ispravke vrijednosti i rezervisanja čine zbir ponderisanih scenarija. Izloženost po default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (faktor konverzije kredita).

Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju na sadašnju vrijednost. Za izloženost u Nivou kreditnog rizika 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za Nivo kreditnog rizika 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospijea.

U svrhu procjene LGD parametra, NLB koristi kolateral HC (hair-cut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (stepen naplativosti neosiguranih kredita) na nivou svakog segmenta klijenta. Oba parametra su izračunata na istorijskim danima kašnjenja.

Informacije vezane za budućnost

Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Banka razmatra informacije o budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze. Osnovni scenario predstavlja vjerovatniji ishod koji proizilazi iz normalnog procesa finansijskog planiranja, dok bolji i lošiji scenario predstavljaju optimističnije ili pesimističnije ishode (slično kao kod ICAAP-a).

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanom trošku se umanjuju preko računa ispravke vrijednosti, a gubitak se priznaje u poziciji bilansa uspjeha. Smanjenje gubitka se priznaje kao smanjenje ispravke vrijednosti, a dobit se priznaje u istoj poziciji bilansa uspjeha.

Za vanbilansne izloženosti, iznos ECL se priznaje u izvještaju o finansijskoj poziciji u poziciji „Rezervisanja“ i u bilansu uspjeha u poziciji „Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja.“ ECL za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost ovih finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji, koji ostaje po fer vrijednosti. Umesto toga, iznos umanjenja vrijednosti koji je jednak iznosu umanjenja koji bi nastao ako bi se imovina mjerila po amortizovanom trošku priznaje se u ostalom ukupnom rezultatu kao akumulirani iznos obezvređenja. Akumulirani gubitak priznat u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuje na dobit ili gubitak nakon prestanka priznavanja imovine ili kada se iznos umanjenja vrijednosti smanji zbog događaja koji je nastao nakon što je umanjenje vrijednosti priznato.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama, dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine i sredstva na računima kod domaćih i inostranih banaka sa rokom dospjeća do tri mjeseca.

3.17. Rezervisanja po sudskim sporovima

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtjeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

3.18. Primanja zaposlenih**a) Naknade zaposlenim**

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade, naknade po osnovu regresa i ostale naknade zarada i sve doprinose vezane za naknade zaposlenima. Kratkoročne naknade zaposlenim priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

b) Ostala primanja zaposlenih

Banka obezbjeđuje jubilarne nagrade zaposlenima prema vremenu provedenom na radu u Banci za period od 10, 20, i 30 godina u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke. Ovi troškovi se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha a rezervacije po navedenom rashodu izračunavaju se na bazi aktuarskog izračuna.

c) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa u slučaju redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da će: ili raskinuti radni odnos sa zaposlenim u skladu sa detaljno utvrđenim planom bez mogućnosti odustajanja, ili obezbijediti otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospjevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

Rezervacije za otpremnine se iskazuju u Bilansu Stanja u okviru pozicije Rezervisanja u pasivi. Rezervacije za otpremnine u slučaju redovnog penzionisanja izračunavaju se na bazi aktuarskih izračuna. Ove rezervacije se isključivo koriste za obaveze za koje su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se provjera ispravnosti obračuna. Dodatna rezervisanja po tom osnovu ili ukidanja rezervisanja prikazuju se preko Bilansa uspjeha osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.19. Porez na dobit**

Od 01. januara 2016. godine porez na dobit obračunava se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 94/15) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 1/17 i 58/19).

Procijenjeni mjesečni akontacioni iznos poreza utvrđuje se prema Prijavi akontacije poreza na dobit i plaća se svakog mjeseca.

Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu se obračunava na osnovu ostvarene dobiti za period, prikazane u zakonski propisanom bilansu uspeha, korigovane za razlike definisane poreskim propisima Republike Srpske. Ove korekcije obuhvataju povećanje poreske osnovice za troškove koji se po poreskim propisima ne priznaju i umanjenja za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice.

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima Banke. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti. Tekući i odloženi porezi se priznaju kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

3.20. Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka istorijskom trošku umanjenom za transakcijske troškove. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u Bilansu Uspjeha u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja.

3.21. Akcionarski kapital

Uplaćeni akcionarski kapital Banke predstavlja iznos gotovine uplaćene od strane akcionara za sve obične i prioritetne akcije. Akcionarski kapital Banke čine obične akcije.

Dividende od akcija evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.22. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.23. Transakcije sa povezanim licima**

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Banka vrši pregled kreditnog portfolija i ostalih kategorija finansijskih sredstava mjesečno u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolija i izdatih garancija koji se može identifikovati na pojedinačnim izloženostima, a koji mogu uticati na bilans uspjeha. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa umanjenja vrednosti objelodanjeni su u Napomeni 3.15.

Banka prati i provjerava kvalitet kreditnog portfolija na nivou pojedinca i portfolija kako bi kontinuirano procjenjivala potrebna ispravka vrijednosti za ECL. Banka kreira pojedinačne ispravke vrednosti za pojedinačno značajnu finansijsku imovinu koja se pripisuje Fazi 3. Ovakva raspodjela se zasniva na informacijama u vezi sa ispunjenjem ugovornih obaveza ili drugim finansijskim poteškoćama dužnika i drugim važnim činjenicama. Pojedinačne procjene su zasnovane na očekivanim diskontovanim novčanim tokovima iz poslovanja i/ili procijenjenom očekivanom plaćanju iz kolaterala.

Ispravke vrijednosti se procjenjuju kolektivno za finansijsku imovinu dodijeljenu Fazi 1 ili 2, ili za finansijska sredstva u Fazi 3 sa izloženosti ispod praga materijalnosti. ECL u ovoj grupi sredstava procjenjuje se na osnovu očekivane vrijednosti parametara rizika koji kombinuju istorijska kretanja sa budućim makroekonomskim predviđanjima za tri odvojena scenarija. Modeli koji se koriste za procjenu budućih parametara rizika se provjeravaju i testiraju na redovnoj osnovi kako bi procjene gubitaka bile što realnije.

Banka redovno sprovodi stres-testiranje kao deo normativnog pristupa ICAAP procesa, gde se trogodišnji budžet testira na nepovoljne okolnosti. Odabrani scenarij stresa predviđa nepovoljne ekonomske okolnosti kao rezultat produžene krize.

Što se tiče kreditnog rizika, scenario ima nepovoljan uticaj na stope neizvršenja obaveza (prenos sredstava iz poslovanja u neispunjenje obaveze) i stope gubitaka (očekivani gubici nakon nastupanja kašnjenja). Nadalje, predviđen je transfer sredstava u okviru uspješnog podportfolija u rejting klase sa lošijom vjerovatnoćom neizvršenja obaveza. Na osnovu postojećih izloženosti (pretpostavka statičnog bilansa stanja), procjenjuju se dodatna ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na postojeće izloženosti neizvršenih obaveza i nove tokove neizvršenja obaveza, kao i na preostali portfolio koji posluje.

Rezultati stresnog scenarija za Banku pokazuju povećanje formiranih ispravki vrijednosti zbog kreditnog rizika u prvoj godini stresa za 13.8 miliona eura, te povećanje pokrivenosti kreditnog portfelja obezvredjenjem za 6.11 procentnih poena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)

Otpremnine i jubilarne nagrade

Rezervacije za buduće obaveze i troškove za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, jubilarne nagrade i slično formiraju se na bazi aktuarskog izračuna. Knjiže se kao trošak rezervisanja u bilansu uspjeha i oblikovane rezervacije u bilansu stanja osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

Ove rezervacije se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koje su i oblikovane. Na kraju svake poslovne godine potrebno je provjeriti realnu vrijednost ovih rezervacija. Ukoliko se procijeni da su rezervacije previsoke potrebno je izvršiti njihovo ukidanje i svođenje na realnu vrijednost u korist prihoda od ukidanja rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervacije manje od realno procijenjenih potrebno je formirati dodatne na teret rashoda rezervisanja.

Aktuarski obračun je izvršen za 479 zaposlenih.

Podjela aktuarskih dobitaka i gubitaka u poslovnom periodu prema uzroku ('000 KM)	Jubilarne nagrade	Otpremnine za odlazak u penziju	Ukupno
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom finansijskih pretpostavki	(49)	(236)	(285)
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom demografskih pretpostavki	-	-	-
Aktuarski dobitci i gubici uzrokovani promjenom iskustva	(15)	(66)	(81)
Ukupno	(64)	(302)	(366)

Ponderisano prosečno trajanje obaveza

Vrsta beneficije

Jubilarne nagrade

Otpremnine za odlazak u penziju

Ukupno

Godina

6

11,2

10,3

Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuaru koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih i staža u banci. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope.

Značajne aktuarske pretpostavke

	2022.	2021.
Diskontna stopa	8,3%	2,2%
Rast plate na bazi inflacije, napredovanja i godina radnog staža	10,5%	0,5%

Diskonta stopa je određena na osnovu krive prinosa HOV vlade Srbije korigovane za 100 bazičnih poena na osnovu utvrđenog odnosa kreditnog rejtinga vlada i ostalih informacija o finansijskim tržištima, obzirom na nedovoljno informacija sa lokalnog tržišta.

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza osjetljivosti aktuarskih pretpostavki, odnosno profitabilnosti, rasta plata u Republici Srpskoj i Banci i fluktuacija iznosa sadašnje vrijednosti jubilarnih naknada i otpremnina za odlazak u penziju. Pojedinačna analiza je pripremljena samo za promjenu jedne pretpostavke u visini procentnih poena prikazanih u tabeli dok sve ostale pretpostavke ostaju nepromijenjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)

Otpremnine i jubilarne nagrade (nastavak)

Aktuarska pretpostavka	Izmjene pretpostavki (u %)	Promjena sadašnje vrijednosti obaveza ('000 KM)			
		Jubilarne nagrade na dan		Otpremnine za odlazak u penziju	
		30.9.2022	30.9.2021	30.9.2022	30.9.2021
prinos	+0,5	(6)	(5)	(27)	(33)
	-0,5	6	6	29	35
rast plata	+0,5	6	6	30	35
	-0,5	(6)	(6)	(28)	(32)
Fluktuacija	+0,5	(6)	(6)	(30)	(34)
	- 0,5	7	6	20	25

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmone vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansiranja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

Fer vrijednost

Finansijski izvještaji su prikazani po metodu prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostale finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

3.25. Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine, potraživanja, obaveza i poslovnih aktivnosti Banke usmjerenih na određenu grupu klijenata i područja poslovanja. U skladu sa usvojenom metodologijom za mjerenje profitabilnosti segmenata, Banka prati profitabilnost prema sljedećim segmentima: poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa pravnim licima, finansijska tržišta i ostalo.

Poslovanje sa pravnim licima obuhvata poslovanje sa preduzećima, preduzetnicima, finansijskim institucijama (osim banaka) i javnim sektorom.

Segment poslovanje sa stanovništvom obuhvata poslovanje sa fizičkim licima.

Segment finansijska tržišta obuhvata upravljanje bilansom banke, trgovanje, ALM.

Segment ostalo obuhvata kategorije koje nije moguće alocirati na neki od segmenata.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1. Uvod

Upravljanje rizicima u bankarskom poslovanju obuhvata kontinuirane aktivnosti identifikovanja, mjerenja i procjene rizika s ciljem minimiziranja njihovih negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizicima u Banci odvija se u svim organizacionim jedinicama i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku.

Rizici kojima je Banka naročito izložena u svom poslovanju su: rizik likvidnosti, kreditni rizik, tržišni rizici (kamatni rizik, devizni rizik i rizik od promjene tržišne cijene hartija od vrijednosti, finansijskih derivata i robe), rizici ulaganja Banke, rizici koji se odnose na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena, operativni rizik, pravni rizik, reputacioni rizik i strateški rizik.

Banka posvećuje veliku pažnju upravljanju rizicima i kontinuirano njeguje kulturu rizika, tj. svijest o rizicima unutar cijele organizacije. Kao članica NLB Grupe, Banka radi u skladu sa usmerenjima/standardima NLB Grupe (NLB Group Risk Management Standards). Navedena usmjerenja se prilagođavaju lokalnoj regulativi i uslovima poslovanja na tržištu, nakon čega Banka definiše svoj Risk apetit, tj. Risk profil koji reflektuje poslovni model Banke. Konceptualni okvir za upravljanje rizicima u Banci je definisan sljedećom strukturom:

Risk apetitom se definiše profil rizika Banke. U Risk apetitu se određuje apetit i tolerancija Banke na prihvatanje rizika, daju se smjernice o tome koje su rizične izloženosti prihvatljive ili neprihvatljive. Ovakav okvir olakšava donošenje odluka na strateškom ili operativnom nivou.

Risk apetit predstavlja važan element strateškog procesa donošenja odluka. U tom smislu, usko je povezan sa ostalim dokumentima kao što su Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima, ICAAP proces, ILAAP proces, Strategija i politika upravljanja kapitalom.

Risk apetit je predmet godišnje revizije kao dio redovnog pregleda okvira za upravljanje rizikom.

Osnovna svrha **Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima** (u daljem tekstu Strategija) je detaljnije definisanje smjernica o tipovima rizika koje je Banka spremna preuzeti i onih koji nisu prihvatljivi.

Strategija određuje način na koji Banka može preuzimati rizike tokom obavljanja svojih redovnih poslovnih aktivnosti. Kao takva, Strategija se ugrađuje u Strategiju poslovanja Banke. Glavni cilj Strategije preuzimanja rizika je određivanje orijentacija preuzimanja rizika ključnih sadržaja s ciljem ostvarivanja srednjoročnih strateških ciljeva Banke.

Glavni principi Strategije su:

- uzimanje u obzir ključnih pojmova i kriterija sklonosti riziku, sažetih u Risk apetitu,
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou,
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija,
- optimalno korištenje kapitala i njegova raspodjela među segmentima poslovanja / organizacionim jedinicama,
- vođenje odgovarajuće cjenovne politike prilagođene riziku,
- osiguranje cjelokupne usklađenosti s internim politikama/pravilima i važećim propisima.

ICAAP priručnikom se definiše interni proces adekvatnosti kapitala u Banci. Ovim procesom se identifikuju i procjenjuju rizici i vrši se ocjena, analiza i razmatranje kapitalnih zahtjeva po pitanju utvrđenih rizika. Dokumentom se vrši sveobuhvatno planiranje kapitala na nivou koji, pored održavanja minimalnog propisanog iznosa regulatornog kapitala, obezbjeđuje i održavanje kapitala potrebnog za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, odnosno postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje kapitala.

Proces identifikacije i procjene rizika se izvodi na godišnjem nivou. Ako se bilo kakve značajne promjene jave u profilu rizika ili strategiji Banke u toku godine, procjena rizika se revidira i razmatra.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.1. Uvod (nastavak)**

Svrha ILAAP-a sastoji se u odražavanju profila rizika likvidnosti Banke korišćenjem različitih pristupa za praćenje ovih rizika i upravljanje njima i u obavještanju tijela Banke o tekućim procjenama postojećih ili potencijalnih rizika kojima je Banka izložena ili to može biti. Suštinski doprinosi kontinuitetu poslovanja Banke kroz obezbjeđenje adekvatnosti njene likvidnosti iz ugla posmatranja normativnih i ekonomskih rizika.

Normativni ugao posmatranja jeste višegodišnja procjena sposobnosti Banke da neprekidno ispunjava sve regulatorne zahtjeve u pogledu likvidnosti. Normativni pogled uključuje i praćenje regulatornih pokazatelja, kao što su LCR, NSFR, ALM, opterećenje imovine.

Ekonomski ugao posmatranja dodatno bilježi sve materijalne rizike koje je utvrdila Banka iz svoje interne perspektive. To obuhvata sve interne modele korišćene u procesu ocjene likvidnosti: model bodovanja, stabilnost depozita po viđenju, praćenje koeficijenta kredita i depozita (LtD), EWS, ispitivanje obima kapaciteta za uravnoteženje, testiranje otpornosti na stres unutar dana, redovno testiranje otpornosti na stres i obrnuto testiranje otpornosti na stres, uključujući simulacije ključnih koeficijenata likvidnosti pod različitim scenarijima stresa.

ILAAP priručnikom se definiše proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti. Svrha ovog procesa je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizikom Banke i u njemu je opisan proces upravljanja likvidnošću na operativnom nivou.

Organizacija funkcije upravljanja rizicima

Rizicima, kao veoma značajnom aspektu poslovanja Banke, posvećuje se velika pažnja na svim upravljačkim i organizacionim nivoima Banke.

Kao važan element pristupa upravljanju rizicima, Banka koristi okvir "**tri linije odbrane**". U tom okviru, poslovna linija s jedne strane i upravljanje rizicima s druge strane, imaju punu odgovornost za preuzimanje i upravljanje rizicima. Služba za internu reviziju ima odgovornost za redovan i temeljit nadzor i kontrolu okvira i pravila za preuzimanje rizika, kao i sistema internih kontrola.

Poslovna strana koja čini prvu liniju, predlaže poslovne odluke u okviru definisanih internih politika i ovlašćenja i preuzima odgovornosti za preuzete rizike.

Funkcija upravljanja rizicima koja čini drugu liniju (zajedno sa Službom za usklađenost poslovanja) definiše pravila za RA i upravljanje rizicima, vrši analizu i zajedničko odlučivanje o rizicima na osnovu prijedloga poslovne strane, te na taj način preuzima odgovornost za preuzete rizike. Pored toga Sektor za strateško upravljanje rizicima preduzima i dodatne nezavisne kontrole na području upravljanja rizicima sa ciljem sprečavanja sukoba interesa. Sektor za strateško upravljanje rizicima kao kontrolna funkcija ima i direktnu liniju izvještavanja Nadzornom odboru.

Služba za interna revizija čini treću liniju i odgovorni su za provođenje nezavisne i sveobuhvatne revizije sistema interne kontrole upravljanja rizicima. Takođe, vrše izvještavanje nadležnih stručnih službi i organa upravljanja u Banci, a direktno su odgovorni Nadzornom odboru Banke.

Sektor za strateško upravljanje rizicima

Kontrola i praćenje rizika u Banci se odvija u Sektoru za strateško upravljanje rizicima, koja je organizovana kao kontrolna funkcija. Banka je razdvojila funkcije kontrole i praćenja od funkcije upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima se odvija po poslovnim Sektorima, i to: Sektor poslovne mreže, Sektor za poslovanje sa srednjim i velikim preduzećima, Sektor za razvoj proizvoda, podršku prodaji i zastupanje u osiguranju, Sektor za upravljanje sredstvima, Sektor za platne sisteme i podršku poslovanju i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Sektor za strateško upravljanje rizicima, kao kontrolna funkcija Banke, zadužena je za integrisani poslovni proces koji uključuje sve procese za upravljanje rizicima, aktivnosti, metodologije i usvojene politike i podrazumijeva postavljanje parametara za sveobuhvatno upravljanje rizicima. Nadležnosti Sektora obuhvataju razvoj strategija, politika, procedura, metodologija i smjernica, te nadzor nad njihovom primjenom.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima****Kreditni rizici**

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik ne izmiri svoje ugovorene obaveze po odobrenim kreditima, drugim plasmanima, izvršenim ulaganjima i potencijalnim vanbilansnim obavezama. U cilju maksimiziranja stope prinosa, Banka upravlja kreditnim rizikom i održava ga u prihvatljivim okvirima. Upravljanje kreditnim rizikom odvija se kako na nivou cjelokupnog kreditnog portfelja tako i na nivou pojedinačnog kredita ili transakcije, imajući na umu međuzavisnost kreditnog i ostalih poslovnih rizika.

Banka je usvojila Program i politiku upravljanja kreditnim rizikom, Politike, program i procedure za upravljanje problematičnim plasmanima i specijalnim kreditnim rizikom, Metodologiju za formiranje grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, Metodologiju za formiranje individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, metodologije bonitetnog razvrstavanja klijenata (Metodologija bonitetnog razvrstavanje pravnih lica – opšta metodologija, Metodologija bonitetnog razvrstavanja za specifične grupe klijenata, Metodologija bonitetnog razvrstavanja grupe povezanih lica, Metodologija portfeljskog razvrstavanja, Metodologija objektivnog razvrstavanja), Metodologiju sistema ranog upozorenja (EWS) i lista za praćenje (WL i ICL) za fizička lica u NLB Banci a.d. Banja Luka, Metodologija sistema ranog upozorenja (EWS) i lista za praćenje (WL i ICL) za pravna lica u NLB Banci a.d. Banja Luka, Usmjerenja u kreditiranju nefinansijskih pravnih lica i Usmjerenja kreditiranja za fizička lica.

Banka klasifikuje komitente, odobrena finansijska sredstva i preuzete obaveze prema vanbilansnim stavkama u grupe po rizičnosti i procenjuje visinu gubitaka iz kreditnog rizika. Na osnovu procenjenog gubitka, obavlja obezvređenje sredstava na njihovu nadoknadivu vrijednost i formira rezervacije za vanbilansne stavke.

Banka upravlja kreditnim rizikom na dva nivoa:

- na nivou pojedinačnog klijenta / grupe klijenata i
- na nivou portfolija, kako bilansnih, tako i vanbilansnih izloženosti

Rizične bilansne stavke Banke obuhvataju sve dospjele i nedospjele kratkoročne i dugoročne kredite, investicije u hartije od vrijednosti i dugoročne investicije u kapital, potraživanja iz finansijskih zakupa, obračunate kamate, naknade i provizije, kao i potraživanja za plaćene garancije, avale i druge preuzete obaveze, uloge kod banaka i druge stavke, koje je moguće rasporediti na pojedinačnog dužnika i koje su mjerene po metodu amortizovane vrijednosti, nabavnoj vrijednosti ili po fer vrijednosti.

Rizične vanbilansne stavke Banke obuhvataju izdate finansijske garancije, avale, nepokrivene akreditive, kao i poslove sa sličnim rizikom, na osnovu kojih za Banku može nastati obaveza plaćanja.

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

U Banci se klijenti pravna lica klasifikuju u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije) a u skladu sa propisanim bonitetnim razredima: AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C, DF, D i E, dok se klijenti fizička lica klasifikuju u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije).

Sektor za kreditne analize jednom godišnje priprema prijedloge o bonitetnom razvrstavanju za svakog pojedinačnog komitenta ili grupu povezanih pravnih lica. Takođe priprema i mišljenje o plasmanima:

- za pravna lica pripreme zahtjeva za plasman, čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi nadležnosti odlučivanja filijala (iznad 70 hiljada KM, odnosno iznad 100 hiljada KM u zavisnosti od toga koja filijala je u pitanju),
- Za fizička lica kod pripreme zahtjeva za plasman čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi 30 hiljada KM.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija Bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana na bruto principu i umanjena za ispravku vrijednosti, odnosno neto principu:

Pozicije bilansa stanja izložene kreditnom riziku	Maksimalna izloženost			Maksimalna izloženost		
	Bruto izloženost 31.12.2022.	Neto izloženost 31.12.2022.	Kolaterali	Bruto izloženost 31.12.2021.	Neto izloženost 31.12.2021.	Kolaterali
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	321.553	321.291	-	315.060	314.800	-
Kreditni i plasmani bankama	116.166	116.070	-	221.332	221.180	-
Kreditni i plasmani komitentima	1.056.583	1.023.803	998.638	954.851	922.012	949.639
Kreditni stanovništvu	563.174	549.388	545.248	491.742	482.634	487.045
- odobrena prekoračenja na računu	11.978	11.698	-	11.690	11.448	-
- stambeni krediti	275.902	270.725	477.133	259.796	255.669	416.347
- potrošački krediti	249.417	242.679	67.772	216.017	211.468	70.328
- ostali krediti	25.877	24.286	343	4.239	4.049	370
Kreditni preduzećima	373.840	359.035	419.702	334.483	316.460	420.414
- krediti velikim preduzećima	226.823	217.713	205.826	184.067	176.166	185.271
- krediti malim i srednjim preduzećima	147.017	141.322	213.876	150.416	140.294	235.143
Kreditni finansijskim institucijama	15.263	15.099	13.285	13.474	13.378	21.777
Kreditni državi	104.306	100.281	20.403	115.152	109.540	20.403
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	7.091	7.084	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	439.262	439.262	-	313.525	313.525	-
Ostala aktiva	8.246	7.200	-	5.307	4.793	222
Ukupno bilansna izloženost	1.948.901	1.914.710	998.638	1.810.075	1.776.310	949.861
Pozicije vanbilansa izložene kreditnom riziku						
Plative garancije	13.852	13.660	1.416	5.762	5.567	1.416
Činidbene garancije	51.917	51.310	13.047	34.280	33.864	22.383
Odobreni neiskorišteni krediti	110.009	107.767	48.954	97.770	95.677	66.468
Ukupna vanbilansna izloženost	175.778	172.737	63.417	137.812	135.108	90.267
UKUPNO	2.124.679	2.087.447	1.062.055	1.947.887	1.911.418	1.040.128

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prikazuje izloženosti kreditnom riziku odvojeno po pojedinim vrstama finansijskih sredstava i uslovnih obaveza. Izloženosti navedene u tabeli prikazane su za bilansne stavke u bruto i neto knjigovodstvenoj vrijednosti, a za vanbilansne stavke u iznosu njihove nominalne vrijednosti umanjene za rezervisanja. U tabeli je takođe navedena ukupna vrijednost kolaterala koji služe za obezbjeđenje pojedinih plasmana po pozicijama bilansa stanja.

Analiza finansijskih sredstava banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za ispravku vrijednosti) prikazano je u sljedećoj tabeli, ne uključujući novčana sredstva i ostalu aktivu i uključujući ukupnu vanbilansnu izloženost.:

	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
	31.12.2022.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2021.
Poljoprivreda, lov, ribolov	26.894	26.136	22.619	21.504
Rudarstvo i industrija	104.174	101.612	96.075	90.549
Gradjevinarstvo	62.743	60.487	55.452	53.936
Trgovina	160.610	156.388	132.327	128.176
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	99.125	92.994	101.164	93.889
Transport, PTT, komunikacije	52.722	51.337	27.992	27.000
Finansije	131.753	131.490	235.364	235.114
Administracija, druge javne usluge	554.379	550.069	430.802	425.031
Stanovništvo	597.620	584.949	519.931	510.838
Ostalo	4.860	3.494	5.794	5.788
Ukupno	1.794.880	1.758.956	1.627.520	1.591.825

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

U tabeli je sadržana sektorska struktura bilansnih pozicija krediti bankama i komitentima po amortizovanom trošku, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat kao i vanbilansne pozicije.

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu kreditnu izloženost na bruto principu po geografskim područjima bez uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja. U tabelu nisu uključena novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke i ostala aktiva.

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska/BiH	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija osim Slovenije	Ostali	Ukupno
31. decembar 2022.							
Kreditni plasirani bankama	324	985	155	45.961	68.741	-	116.166
Kreditni plasirani komitentima	1.051.723	-	4.860	-	-	-	1.056.583
<i>Kreditni državni</i>	104.306	-	-	-	-	-	104.306
<i>Kreditni finansijskim organizacijama</i>	15.263	-	-	-	-	-	15.263
<i>Kreditni preduzećima</i>	368.980	-	4.860	-	-	-	373.840
<i>Kreditni stanovništvu</i>	563.174	-	-	-	-	-	563.174
HOV po amortizovanom trošku	7.091	-	-	-	-	-	7.091
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	225.967	-	-	-	200.650	12.645	439.226
UKUPNO	1.285.105	985	5.015	45.961	269.391	12.645	1.619.102
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	65.769	-	-	-	-	-	65.769
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	110.009	-	-	-	-	-	110.009
UKUPNO	175.778	-	-	-	-	-	175.778
Ukupna maksimalna izloženost	1.460.883	985	5.015	45.961	269.391	12.645	1.794.880

Prema geografskoj koncentraciji Banka je plasirala preko 80% kredita na području Bosne i Hercegovine, gotovo u cjelini na području Republike Srpske i Brčko Distrikta. Stanje kredita plasiranih na području Federacije Bosne i Hercegovine iznosi KM 4.190 hiljada i odnosi se na zajedničke plasmane sa NLB Bankom Sarajevo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska/FBiH	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija osim Slovenije	Ostali	Ukupno
31. decembar 2021.							
Kreditni plasirani bankama	175	4.332	154	92.808	123.863	-	221.332
Kreditni plasirani komitentima							
<i>Kreditni državni</i>	115.152	-	-	-	-	-	115.152
<i>Kreditni finansijskim organizacijama</i>	13.474	-	-	-	-	-	13.474
<i>Kreditni preduzećima</i>	329.088	-	5.395	-	-	-	334.483
<i>Kreditni stanovništvu</i>	491.742	-	-	-	-	-	491.742
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	184.514	-	-	-	120.402	8.609	313.525
UKUPNO	1.134.145	4.332	5.549	92.808	244.265	8.609	1.489.708
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	40.042	-	-	-	-	-	40.042
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	97.770	-	-	-	-	-	97.770
Ostali vanbilans	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	137.812	-	-	-	-	-	137.812
Ukupna maksimalna izloženost	1.271.957	4.332	5.549	92.808	244.265	8.609	1.627.520

Kvalitet plasmana po bonitetima

Sljedeće tabele pokazuju strukturu finansijske imovine po bonitetima i Nivoima kreditnog rizika na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine:

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kreditni komitentima i hartije od vrijednosti) na dan 31. decembra 2022. godine

Bonitet	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
A	616.163	8.306	-	-	624.469
B	368.396	31.676	-	-	400.072
C	1.507	21.952	-	-	23.459
D	-	-	11.729	-	11.729
E	-	-	3.908	37	3.945
Ukupno bruto izloženost	986.066	61.934	15.637	37	1.063.674
A	(4.269)	(422)	-	-	(4.691)
B	(10.359)	(4.027)	-	-	(14.386)
C	(116)	(4.277)	-	-	(4.393)
D	-	-	(6.024)	-	(6.024)
E	-	-	(3.256)	(37)	(3.293)
Ispravke vrijednosti	(14.744)	(8.726)	(9.280)	(37)	(32.787)
Neto	971.322	53.208	6.357	-	1.030.887

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kreditni komitentima) na dan 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
A	533.074	2.680	-	-	535.754
B	322.324	44.503	-	-	366.827
C	691	33.192	-	-	33.883
D	-	-	11.247	-	11.247
E	-	-	7.081	59	7.140
Ukupno bruto izloženost	856.089	80.375	18.328	59	954.851
A	(1.174)	(141)	-	-	(1.315)
B	(12.069)	(3.662)	-	-	(15.731)
C	(9)	(4.547)	-	-	(4.556)
D	-	-	(4.954)	-	(4.954)
E	-	-	(6.224)	(59)	(6.283)
Ispravke vrijednosti	(13.252)	(8.350)	(11.178)	(59)	(32.839)
Neto	842.837	72.025	7.150	-	922.012

Kreditna klasifikacija klijenata Banke zasniva se na interno razvijenoj metodologiji, na osnovu internih statističkih analiza i dobre bankarske prakse.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje bruto kredita i plasmana po amortizovanom trošku po fazama

Bruto krediti i plasmani komitentima	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Stanje 31.12.2021.	856.089	80.375	18.387	954.851
Otpis	(2)	-	(78)	(80)
Naplata	(292.561)	(28.239)	(5.137)	(325.937)
Povećanje izloženosti	429.475	-	-	429.475
Neto transfer između faze	(14.026)	9.798	2.502	(1.726)
Stanje 31.12.2022.	978.975	61.934	15.674	1.056.583

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Stanje 31.12.2020.	786.683	68.023	23.867	878.573
Otpis	(9)	(452)	(1.379)	(1.840)
Naplata	(288.048)	(17.175)	(5.681)	(310.904)
Povećanje	389.022	-	-	389.022
Neto transfer između faza	(31.559)	29.979	1.580	-
Stanje 31.12.2021.	856.089	80.375	18.387	954.851

Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po fazama na dan 31. decembra 2022. godine

	Stanje 31.12.2021.	Povećanje izloženosti (Nap.13)	Naplata (Nap.13)	Promjena nivoa rizika (Nap.13)	Promjena boniteta (Nap.13)	Promjena u parametrima (Nap.13)	Otpis	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2022.
Faza 1									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	260	1	(1)	-	-	3	-	-	263
Kreditni bankama	152	503	(550)	-	(20)	12	(1)	-	96
Kreditni komitentima	14.474	5.904	(847)	(490)	(3.668)	(690)	30	(43)	14.670
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	-	7	-	-	-	-	-	-	7
Ostala aktiva	70	9	(13)	(7)	95	8	-	(68)	94
Faza 2									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	8.171	476	(2.687)	1.298	1.805	(134)	-	3	8.932
Ostala aktiva	9	1	(1)	(10)	7	-	-	-	6
Faza 3									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	10.194	213	(2.734)	2.612	(631)	(99)	(417)	40	9.178
Ostala aktiva	435	20	(33)	529	10	-	(85)	68	944
UKUPNO	33.765	7.134	(6.866)	3.932	(2.402)	(900)	(473)	-	34.190
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH (Napomena 16)	260	1	(1)	-	-	3	-	-	263
Kreditni bankama (Napomena 17)	152	503	(550)	-	(20)	12	(1)	-	96
Kreditni komitentima (Napomena 18)	32.839	6.593	(6.268)	3.420	(2.494)	(923)	(387)	-	32.780
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku (Nap. 19)	-	7	-	-	-	-	-	-	7
Ostala aktiva (Napomena 21)	514	30	(47)	512	112	8	(85)	-	1.044

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po fazama na dan 31. decembra 2021. godine

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti (Nap.13)	Naplata (Nap.13)	Promjena nivoa rizika (Nap.13)	Promjena boniteta (Nap.13)	Promjenu parametr ima (Nap.13)	Otpis	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021.
Faza 1									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	182	-	-	-	78	-	-	-	260
Kreditni bankama	112	-	(5)	5	40	-	-	-	152
Kreditni komitentima	13.739	8.018	(2.072)	(1.570)	(3.292)	(364)	(9)	24	14.474
Ostala aktiva	11	11	(13)	4	130	(31)	(29)	(13)	70
Faza 2									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	8.328	769	(1.046)	2.855	(2.897)	169	(452)	445	8.171
Ostala aktiva	9	7	(9)	(11)	18	-	(5)	-	9
Faza 3									
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	15.474	28	(3.318)	1.476	(2.812)	(229)	43	(468)	10.194
Ostala aktiva	498	12	(22)	6	(41)	(13)	(17)	12	435
UKUPNO	38.353	8.845	(6.485)	2.765	(8.776)	(468)	(469)	-	33.765
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	182	-	-	-	78	-	-	-	260
Kreditni bankama	112	-	(5)	5	40	-	-	-	152
Kreditni komitentima	37.541	8.815	(6.436)	2.761	(9.001)	(424)	(418)	1	32.839
Ostala aktiva	518	30	(44)	(1)	76	(44)	(51)	(1)	514

Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na dan 31. decembra 2022. godine (ne uključuje vlasničke instrumente)

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	213.295	-	-	213.295
B	225.643	-	-	225.643
C	-	324	-	324
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ukupno	438.938	324	-	439.262
A	(230)	-	-	(230)
B	(1.278)	(137)	-	(1.415)
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ispravke vrijednosti	(1.508)	(137)	-	(1.645)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na dan 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	129.567	-	-	129.567
B	183.595	363	-	183.958
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ukupno	313.162	363	-	313.525
A	(130)	-	-	(130)
B	(1.540)	(137)	-	(1.677)
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
Ispravke vrijednosti	(1.670)	(137)	-	(1.807)

Kretanje ispravki vrijednosti dužničkih finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	Stanje 31.12.2021.	Povećanje izloženosti (Nap. 13)	Naplata (Nap. 13)	Promjena boniteta (Nap. 13)	Promjena u parametrim a (Nap. 13)	Promjena faze (Nap. 13)	Neto transfer između faze (Nap. 13)	Stanje 31.12.2022.
Faza 1	1.670	713	(370)	(433)	(71)	-	-	1.509
Faza 2	137	-	-	(23)	22	-	-	136
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	1.807	713	(370)	(456)	(49)	-	-	1.645

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena boniteta	Promjena u parametrim a	Promjena faze	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021
Faza 1	2.090	1.680	(596)	(1.491)	(13)	-	-	1.670
Faza 2	55	-	-	46	36	-	-	137
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2.145	1.680	(596)	(1.445)	23	-	-	1.807

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na dan 31. decembra 2022. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	77.752	789	-	78.541
B	94.289	2.296	-	96.585
C	96	1.087	-	1.183
D	-	-	103	103
E	-	-	-	-
Ukupno	172.137	4.172	103	176.412
A	(594)	(39)	-	(633)
B	(2.129)	(124)	-	(2.253)
C	(9)	(86)	-	(95)
D	-	-	(60)	(60)
E	-	-	-	-
Rezervisanja Neto	(2.732)	(249)	(60)	(3.041)
	(169.405)	3.923	43	173.371

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na dan 31. decembra 2021. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	55.896	70	-	55.966
B	75.669	5.097	-	80.766
C	-	1.346	-	1.346
D	-	-	133	133
E	-	-	-	-
Ukupno	131.565	6.513	133	138.211
A	(355)	(3)	-	(358)
B	(1.935)	(264)	-	(2.199)
C	(1)	(87)	-	(88)
D	-	-	(59)	(59)
E	-	-	-	-
Rezervisanja	(2.291)	(354)	(59)	(2.704)
Neto	129.274	6.159	74	135.507

Kretanje vanbilansa po fazama na dan 31. decembra 2022. godine

Stanje vanbilansa	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Stanje 31.12.2021.	131.565	6.513	133	138.211
Smanjenje Izloženosti	(295)	(3.567)	(63)	(3.925)
Povećanje izloženosti	42.126	-	-	42.126
Neto transfer između faza	(1.259)	1.226	33	-
Stanje 31.12.2022.	172.137	4.172	103	176.412

Kretanje vanbilansa po fazama na dan 31. decembra 2021. godine

Stanje vanbilansa	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Stanje 31.12.2020.	141.848	5.176	339	147.363
Naplata	(7.989)	(967)	(196)	(9.152)
Povećanje	-	-	-	-
Neto transfer između faza	(2.294)	2.304	(10)	-
Stanje 31.12.2021.	131.565	6.513	133	138.211

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje rezervisanja za vanbilansne pozicije po fazama na dan 31. decembra 2022. godine

	Stanje 31.12.2021	Povećanje izloženost (Nap. 13)	Smanjenje izloženosti (Nap. 13)	Promjen a faze (Nap. 13)	Promjena boniteta (Nap. 13)	Promjena u parametri ma (Nap. 13)	Ostalo	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2022.
Faza 1	2.289	5.535	(668)	(12)	(4.215)	(198)	-	-	2.731
Faza 2	355	1.532	(348)	(34)	(968)	(64)	-	(223)	250
Faza 3	60	5	(73)	6	(135)	(26)	-	223	60
Ukupno	2.704	7.072	(1.089)	(40)	(5.318)	(288)	-	-	3.041

Kretanje rezervisanja za vanbilansne pozicije po fazama na dan 31. decembra 2021. godine

	Stanje 31.12.2020.	Povećanje izloženosti (Nap. 13)	Smanjenje izloženosti (Nap. 13)	Promjena faze (Nap. 13)	Promjena boniteta (Nap. 13)	Promjena u parametrima (Nap.13)	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2021.
Faza 1	2.414	4.286	(498)	(115)	(3.781)	(32)	15	2.289
Faza 2	326	258	(309)	(55)	181	(32)	(14)	355
Faza 3	298	8	(362)	(16)	139	(6)	(1)	60
Ukupno	3.038	4.552	(1.169)	(186)	(3.461)	(70)	-	2.704

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Politika kreditne zaštite**

Banka prihvata kolaterale s ciljem poboljšanja upravljanja kreditnim rizikom i ekonomskog trošenja kapitala. Kolateral se može sastojati od založenih depozita, državnih garancija, bankarskih garancija, dužničkih hartija od vrijednosti centralnih vlada i centralnih banaka, bankarskih dužničkih hartija od vrijednosti i hipoteka na nepokretnostima.

Kreditni preduzećima i samostalnim preduzetnicima mogu biti osigurani i drugim vidovima kolaterala (npr. založno pravo na pokretnoj imovini, zaloga učešća u kapitalu, kolateral po založenim / dodjeljenim potraživanjima, itd.)

Upravljanje kolateralom

Krovni dokument koji uređuje područje upravljanja kolateralima jeste Politika obezbjeđenja plasmana u NLB banci a.d. Banja Luka. Dodatno, područje procjene i praćenja vrijednosti i uspostavljanje kolaterala propisano je Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine u NLB Banci a.d. Banja Luka i Priručnikom za obezbjeđenje plasmana u NLB Banci a.d. Banja Luka. Svrha navedenih dokumenata je da propišu vrste kolaterala koje Banka prihvata, osnovne standarde vrednovanja i praćenja vrijednosti kolaterala, izvještavanje, a sve sa ciljem minimiziranja kreditnog rizika.

Banka vrijednost prihvaćenog kolaterala bazira na tržišnoj vrijednosti instrumenata obezbjeđenja.

Tržišnu vrijednost pokretne i nepokretne imovine koja se uzima kao kolateral Banka pribavlja iz procjena ovlaštenih procjenitelja ili iz kupoprodajnih ugovora ne starijih od godinu dana. Tržišna vrijednost finansijskih instrumenata dobija se sa tržišta finansijskih instrumenata ili na osnovu interne metodologije za procjenu vrijednosti finansijskih instrumenata.

Banka je uspostavila listu ovlaštenih procjenitelja koji mogu vršiti procjenu imovine u svrhu kolateralizovanog kreditiranja. Sve procjene vrijednosti kolaterala moraju biti izrađene u skladu sa Međunarodnim standardima vrednovanja. Pored toga, Banka zapošljava interne procjenitelje zadužene za provjeru procjena izrađenih od strane ovlaštenih eksternih procjenitelja.

Prilikom pribavljanja kolaterala, Banka slijedi interno propisane smjernice u pogledu potrebne visine vrijednosti obezbjeđenja, težeći da vrijednost kolaterala bude viša od izloženosti prema klijentu (a u zavisnosti od kvaliteta klijenta, roka dospjeća plasmana, itd.), sa ciljem minimiziranja negativnih posljedica mogućih negativnih kretanja tržišnih cijena založenog kolaterala.

Pri uspostavljanju zaloga, Banka teži da njeno potraživanje bude obezbijeđeno zalogom prvog reda prioriteta. Izuzetno, u slučaju dovoljno visoke vrijednosti nekretnine, može se prihvatati zalog narednog reda.

Vrijednost kolaterala prati se u toku perioda otplate plasmana, definisanom periodikom i na način propisanim internim pravilima.

Banka prihvata različite oblike materijalnih i ličnih instrumenata obezbjeđenja plasmana. Kolateral u materijalnom obliku omogućava Banci da u slučaju da zajmoprimac ne vrati zajam na ugovoreni način zadrži ili proda založeni imovinu i na taj način naplati potraživanje ili smanji izloženost prema klijentu.

Lični ili nematerijalni instrumenti obezbjeđenja su način za smanjenje kreditnog rizika tako što treća strana prihvata da vrati dug ukoliko to ne učini glavni dužnik.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

a) Kolaterali za obezbjeđenje finansijskih sredstava koja su umanjena po osnovu kreditnog rizika (MSFI 9)

Sljedeća tabela prikazuje iznose kolaterala za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku koja je u fazi 3:

31. decembar 2022.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
Kredit i plasmani bankama	-	-	-	-	-
Kredit i plasmani komitentima	5.878	30.389	106	454	373
Kredit stanovništvu	1.903	12.937	33	95	370
- odobrena prekoračenja na računu	-	-	-	-	-
- stambeni krediti	1.201	8.175	33	95	370
- potrošački krediti	702	4.762	-	-	-
- ostali krediti	-	-	-	-	-
Kredit preduzećima	3.975	17.452	73	359	3
- krediti velikim preduzećima	3.380	17.302	-	-	-
- krediti malim i srednjim preduzećima	595	150	73	359	3
Kredit finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kredit državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	2	147	3	14	106
Ukupno	5.880	30.536	109	468	479

31. decembar 2021.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
Kredit i plasmani bankama	-	-	-	-	-
Kredit i plasmani komitentima	5.719	32.559	298	996	1.097
Kredit stanovništvu	2.135	10.845	48	151	194
- odobrena prekoračenja na računu	-	-	-	-	8
- stambeni krediti	1.283	4.703	48	151	2
- potrošački krediti	852	6.142	-	-	184
- ostali krediti	-	-	-	-	-
Kredit preduzećima	3.584	21.754	250	845	903
- krediti velikim preduzećima	-	-	-	-	900
- krediti malim i srednjim preduzećima	3.584	21.754	250	845	3
Kredit finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kredit državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	5	193	2	10	29
	5.724	32.792	300	1.006	1.126

Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može ostvariti (realizovati) od strane zakonskih vlasnika sredstava. Rukovodstvo smatra da su krediti pokriveni kolateralom obezvređeni s obzirom na to da iskustvo pokazuje da se značajan dio kolaterala ne može izvršiti uslijed administrativnih i zakonskih ograničenja. Rezervisanje po osnovu umanjena vrijednosti odražava vjerovatnoću da rukovodstvo neće biti u mogućnosti da izvrši svoja prava i povрати kolaterale u slučaju nenaplate kredita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Problematicni plasmani

Upravljanje problematičnim plasmanima se vrši zavisno od vrste problematičnog plasmana u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom i Sektoru poslovanja sa stanovništvom.

U nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom su :

- problematični plasmani pravnih lica i preduzetnika D i E boniteta i to:
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica D boniteta čija je izloženost preko 1.000 EUR ,
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica E boniteta bez obzira na izloženost i
- problematični plasmani fizičkim licima klasifikovani u D ili E kategoriju čija je izloženost preko 30 hiljada KM, uključujući i potraživanja u vanbilansu (računovodstvenom otpisu).

Nezavisno od starateljstva, postupak naplate utuženih potraživanja vode pravnici iz Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Reprogrami i restrukturiranja

Ponovo ugovoreni plasman predstavlja plasman koji je reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi banka dužniku omogućila lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Restrukturirani problematični plasmani su plasmani kada Banka dužniku koji ima finansijske teškoće odobri jednu ili više olakšica ili ustupaka. Pod olakšicama i ustupcima se smatraju:

- a) uzimanje druge aktive, odnosno imovine korisnika kao potpunu ili djelimičnu naplatu potraživanja Banke;
- b) produžavanje rokova otplate za glavnice potraživanja i/ili kamatu;
- c) smanjenje kamatne stope na potraživanje;
- d) smanjenje iznosa duga, dospjele glavnice i/ili kamate; i
- e) drugi slični ustupci dužniku.

U sljedećim tabelama prikazana je ukupna izloženost reprogramiranih i restrukturiranih kredita komitentima, ispravke vrijednosti i fer usklađivanja kao i iznos kolaterala za svaku vrstu kredita na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine kao i izloženost prema periodu restrukturiranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Restrukturirani i reprogramirani

31.12.2022.	Ukupna izloženost		Ispravke vrijednosti i sklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali	
	Ukupno	Neobezvrjeđeni	Obezvrjeđeni	Neobezvrjeđeni		Obezvrjeđeni
Kreditni po amortizovanom trošku	9.400	2.240	7.160	(386)	(3.345)	8.233
Kreditni državi	462	-	462	-	(457)	-
Kreditni preduzećima	7.913	1.951	5.961	(364)	(2.330)	7.395
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	4.860	-	4.860	-	(1.479)	4.860
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	3.053	1.951	1.101	(364)	(851)	2.536
Kreditni stanovništvu	1.026	289	737	(22)	(558)	838
Stambeni kreditni	892	191	701	(17)	(547)	838
Potrošački kreditni	134	98	36	(5)	(11)	-
Ukupna izloženost	9.400	2.240	7.160	(386)	(3.345)	8.233

31.12.2021.	Ukupna izloženost		Ispravke vrijednosti i usklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali	
	Ukupno	Neobezvrjeđeni	Obezvrjeđeni	Neobezvrjeđeni		Obezvrjeđeni
Kreditni po amortizovanom trošku	13.400	3.138	10.262	(555)	(5.816)	11.809
Kreditni državi	518	-	518	-	(518)	-
Kreditni preduzećima	12.018	2.851	9.167	(538)	(4.941)	11.169
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	5.414	-	5.414	-	(1.642)	5.414
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	6.604	2.851	3.753	(538)	(3.299)	5.755
Kreditni stanovništvu	864	287	577	(16)	(357)	640
Stambeni kreditni	805	277	528	(16)	(342)	640
Potrošački kreditni	58	10	49	-	(15)	-
Ukupna izloženost	13.400	3.138	10.262	(554)	(5.816)	11.809

Izloženost prema periodu restrukturiranja

31.12.2022.	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvrjeđenih	-	-	-	2.240
Izloženost obezvrjeđenih	-	-	-	7.160
Ukupna izloženost	-	-	-	9.400

31.12.2021.	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvrjeđenih	-	-	-	3.138
Izloženost obezvrjeđenih	-	-	-	10.262
Ukupna izloženost	-	-	-	13.400

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Naplata potraživanja u kašnjenju i obezvređenih potraživanja

Banka može da vrši naplatu svojih potraživanja i putem preuzimanja sredstava obezbjeđenja. Ova sredstva se uglavnom ne koriste u poslovne svrhe nego se prodaju i na taj način Banka namiruje dio ili ukupan iznos svojih potraživanja.

Stanje stečene materijalne aktive na dan 31. decembra 2022. godine iznosi KM 26 (2021: KM 0 hiljada).

U toku 2022. godine Banka je stekla materijalnu aktivu u vrijednosti po rešenju suda od KM 633 hiljade (2021. godine: KM 2.550 hiljada).

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stanje na dan 01. Januara	-	27
Sticanje novih	26	-
Prenos	-	(27)
Smanjenje vrijednosti	-	-
Stanje na dan 31. Decembra	<u>26</u>	<u>-</u>

Primjena Odluke o privremenim i posebnim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19

U cilju podrške u prevazilaženju negativnih posljedica pandemije korona virusa, Banka je tokom trajanja pandemije omogućila svim svojim klijentima koji su direktno ili indirektno pogođeni krizom odobrenje privremenih mjera u otplati kreditnih obaveza, postupajući u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID 19. Banka je sa svakim korisnikom kredita pojedinačno dogovarala individualne mjere kako bi prevazišli trenutne teškoće u otplati kreditnih obaveza.

Upravni odbor Agencije za bankarstvo Republike Srpske je 21. marta 2022. godine donio Odluku o stavljanju van snage Odluke o privremenim mjerama banaka za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19. Banka je dužna nastaviti dostavljati ABRS izvještaj o posebnim mjerama u skladu sa Instrukcijom, te će nastaviti monitoring portfolija koji je idalje u statusu aktivnih mjera.

Jednom mjesečno Sektor za strateško upravljanje rizicima izvještava Upravu o ukupnom broju aktivnih i isteklih mjera i o ukupnim iznosima u svakom segmentu. Poseban akcenat stavlja se na klijente koji imaju kašnjenja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka učešće aktivnih mjera u ukupnom portfoliju iznosi 0.31%, dok učešće isteklih posebnih mjera iznosi 4.94%.

Primjena Odluke Agencije za bankarstvo o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa

Odlukom Agencije o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa utvrđuju se privremene mjere sa ciljem ublažavanja rizika koji može proisteci iz značajnog rasta aktivnih kamatnih stopa za kreditne izloženosti.

Značajni rast kamatne stope u smislu ove Odluke je rast nominalne ili efektivne kamatne stope za: postojeću pojedinačnu kreditnu izloženost od 200 i više baznih poena u periodu primjene ove Odluke u odnosu na važeću pripadajuću kamatnu stopu za datu izloženost na referentni datum, tj. 30. juna 2022. godine i novu pojedinačnu kreditnu izloženost od 200 i više baznih poena u periodu primjene ove Odluke u odnosu na kamatne stope Banke za korisnike kredita sa istim ili sličnim karakteristikama i odlikama rizika na referentni datum.

Banka je sačinila Plan upravljanja kreditno-kamatnim rizikom koji sadrži: poređenje postojećeg nivoa kamatnih stopa u odnosu na referentni datum 30. juna 2022. godine, projekcija povećanja kamatnih stopa i uticaj na kreditni rizik, kao i mjere koje će Banka preduzeti za upravljanje kreditno-kamatnim rizikom i uticaj na klijenta.

Jednom mjesečno, Sektor za strateško upravljanje rizicima izvještava Upravu o ukupnom broju partija koje su prešle u Nivo kreditnog rizika 2, efektima dodatnih ispravki vrijednosti za novododbrene i postojeće izloženosti i o ukupnim iznosima u svakom segmentu.

Sljedeća tabela prikazuje izloženosti primjene kreditno-kamatnog rizika po segmentima na dan 31. decembra 2022. godine kao i iznose ECL-a:

	Kreditna izloženost	ECL
Portfolio 31.12.2022. (izloženost bilans i vanbilans)	1.056.464	32.667
Pravna lica	1.714	34
% učešća primjene kreditno-kamatnog rizika	0,16%	0,10%
Fizička lica	10.988	273
% učešća primjene kreditno-kamatnog rizika	1,04%	0,84%
Ukupna primjena kreditno-kamatnog rizika	12.702	308
% učešća primjene kreditno-kamatnog rizika	1,20%	0,94%

Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka gubitka, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze, odnosno kada je Banka zbog nemogućnosti obezbjeđivanja dovoljnih sredstava za izmirenje obaveza na dan dospjeća primorana da obezbjedi potrebna sredstva uz mnogo više troškova od uobičajenih.

Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva (rizik strukturne likvidnosti), odnosno nemogućnosti prodaje/konvertovanja finansijskih instrumenata/aktive u novčani oblik, u prihvatljivom roku i po adekvatnoj cijeni (rizik likvidnosti finansijskih instrumenata). Banka na dnevnoj osnovi mora da, bez ograničenja, obezbjedi dostupnost novčanih sredstava po osnovu tekućih računa i dospjelih depozita klijenata kao i povlačenja kredita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Banka svakodnevno analizira stanje u okruženju kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike. Posebno se prate privredna dešavanja i mjere koje provode državne institucije na eliminaciji uticaja krize u svim sferama života. Osnovni rizici u poslovanju Banke u 2022. godini, odnose se na likvidnosne i kreditne rizike, kao i rizik kamatne stope. Zbog činjenice da preko 80% izvora sredstava Banke (depoziti i uzeti krediti) predstavljaju domaći izvori, depoziti nebankarskog sektora, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza Banke, planira manje predvidive buduće i vanbilansne obaveze Banke, održava optimalno stanje rezervi likvidnosti.

Banka takođe sprovodi stres testove likvidnosti. Scenariji stres testova podrazumijevaju pogoršanje makroekonomskih pokazatelja, kao i pogoršanje pokazatelja poslovanja Banke koji mogu dovesti do velikih odliva izvora sredstava usljed povlačenja od strane deponenata. Testovi su pokazali da Banka ima dovoljno likvidnih rezervi da izdrži snažni stresni scenarij odliva sredstava u trajanju od tri mjeseca, što predstavlja dovoljan period da Banka pribavi alternativne izvore likvidnosti.

Putem dnevnog praćenja likvidnosti evidentiraju se i analiziraju najveći odlivi po valutama po danu i tako dobijeni iznosi se dodatno testiraju na stres kako bi Banka obezbijedila dovoljno likvidnih sredstava za dnevne potrebe u cilju izbjegavanja dnevnog likvidnosnog rizika.

Banka izbjegava situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih, oslanja se na stabilne izvore, ugovorene rokove dospijeca i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospijecu, vrsti, broju komitenata i tržištu.

Prema podacima od kraja 2022. godine, Banka je veoma likvidna. Likvidnost se obezbeđuje preko velikog iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, plasmana sredstava kod domaćih i ino banaka, i portfolija visokolikvidnih i lako utrživih hartija od vrijednosti (HOV). Portfolio HOV se sastoji od uglavnom dužničkih instrumenata i to obveznica i trezorskih zapisa Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije.

Banka prati pokazatelje strukturne likvidnosti koji uključuju i pokazatelje LCR i NSFR.

Banka ne ograničava raspoloživost novčanih sredstava da bi uredno servisirala finansijske potrebe svojih klijenata. Rukovodstvo Banke smatra da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Obezbeđenje usaglašenosti, odnosno kontrolisane neusaglašenosti ročne strukture aktive i pasive Banke je od fundamentalnog značaja za rukovodstvo Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Za banke nije uobičajeno da postoji potpuna ročna usklađenost, budući da neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

U skladu sa Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti, propisani su način, dinamika i odgovornosti mjerenja rizika likvidnosti, određivanje limita, kao i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti u cilju njegovog smanjenja na najmanju moguću mjeru.

Jedan od ključnih prioriteta Banke je da osigura da se sve dospjele obaveze izmiruju na vrijeme i da u isto vrijeme u potpunosti ispunjava regulativu koju propisuju Centralna banka BiH i Agencija za bankarstvo Republike Srpske. S tim u vezi Banka je obezbijedila adekvatan sistem za praćenje i planiranje likvidnosti koji omogućava efikasno upravljanje imovinom i obavezama sa gledišta novčanih tokova, finansijskih efekata i koncentracije, a s ciljem usklađivanja novčanih priliva i odliva. Planiranje likvidnosti podrazumjeva procjenu budućih potreba za likvidnim sredstvima imajući u vidu moguće promjene u ekonomskim, političkim i zakonskim uslovima poslovanja. Takvo planiranje podrazumijeva izradu različitih strategija upravljanja imovinom i obavezama kako bi se osigurale potrebe Banke za novčanim prilivima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Banka je pored Politike i procedura za upravljanje rizikom likvidnosti izradila i Plan za vanredne (neočekivane) situacije i udare koji mogu ugroziti likvidnost Banke.

Plan za vanredne situacije sadrži tačnost i pravovremenost protoka informacija vezanih za likvidnost i upravljanje likvidnosti u Banci, jasno definisanje i razdvajanje ovlašćenja i odgovornosti vezanih za upravljanje likvidnosti Banke u uslovima vanredne situacije, mogućnost opcija za promjenu ponašanja stavki aktive i stavki obaveza, način i vrste komunikacije sa vlasnicima Banke, najvažnijim povjericima, poslovnim partnerima, drugim klijentima i javnošću u slučaju vanrednih okolnosti, specifikacija finansijskih izvora koji mogu i koji će biti dostupni u hitnim slučajevima sa utvrđivanjem stepena pouzdanosti, mogući scenariji vanrednih situacija sa konkretnim odgovorima na pitanje »šta ako« koja će opisati akciju Banke na situaciju tih mogućih scenarija vanrednih situacija (testiranje simuliranih mogućih stresnih scenarija) i druge elemente za koje Banka procijeni da su adekvatni njenom profilu poslovanja i rizika likvidnosti.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je u potpunosti ispoštovala zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost, kao i standarde i usmjerenja za upravljanje rizikom likvidnosti definisane za potrebe konsolidacije NLB Grupe. Obavezna rezerva je održavana prema propisima utvrđenim od strane Centralne banke BiH.

Naredna tabela prikazuje sredstva i obaveze prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospijeca. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza i uključuje novčane tokove glavnice i kamate, uključujući i buduću kamatu.

Na dan 31. decembra 2022.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	321.291	-	-	-	321.291
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	439.707	-	-	-	439.707
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	8.834	-	-	-	8.834
Kredit plasirani bankama	116.131	-	-	-	116.131
Kredit plasirani komitentima	17.565	132.999	227.483	761.028	1.139.075
Druga finansijska aktiva	6.956	-	-	-	6.956
Ukupna finansijska aktiva	910.484	132.999	227.483	761.028	2.031.994
FINANSIJSKA PASIVA					
Depoziti	1.320.636	73.936	119.341	104.007	1.617.920
Obaveze po kreditima	1.154	2.071	9.154	106.481	118.860
Subordinisane obaveze	-	-	-	9.658	9.658
Finansijske obaveze zakup	31	61	274	1.144	1.510
Druge finansijske obaveze	8.008	-	-	-	8.008
Ukupna finansijska pasiva	1.329.829	76.068	128.769	221.290	1.755.956
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2022. godine	(419.345)	56.931	98.714	539.738	276.038
Na dan 31. decembar 2021. godine					
Ukupna aktiva	704.619	293.644	201.095	683.911	1.883.269
Ukupna pasiva	1.227.104	46.143	132.961	213.580	1.619.788
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021. godine	(522.485)	247.501	68.134	470.331	263.481

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Tržišni rizik**

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati, usled promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi. Tržišni rizik se sastoji od rizika promjene kamatnih stopa i rizika promjene deviznih kurseva.

Rizik promjene kamatnih stopa

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinačnih finansijskih instrumenata.

Banka je izradila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike za upravljanje kamatnim rizikom Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava ALCO odbor i Nadzorni odbor.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu i fiksnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatnosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).
- Izrađuje simulacije kretanja pokazatelja ekonomske vrijednosti kapitala (EVE) u slučaju značajnih transakcija prije njihovog izvođenja

U upravljanju kamatnim rizikom Banka sprovodi stres testove koji simuliraju promjenu kamatnih stopa, njihov uticaj na kamatno osjetljive pozicije Banke i uticaj na neto kamatni prihod (NII) i zahtjev za dodatnim kapitalom Banke.

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti na neto principu, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2022.godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Na dan 31. decembar 2022.	Do mjesec dana	Od 1 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Nekama tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	261.765	-	-	-	59.526	321.291
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	37.635	210.293	23.336	168.052	210	439.526
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	-	-	-	7.084	-	7.084
Kredit plasirani bankama	96.266	-	-	-	19.804	116.070
Kredit plasirani komitentima	58.262	249.797	174.232	539.828	1.684	1.023.803
Druga finansijska aktiva	6.956	-	-	-	-	6.956
	460.884	460.090	197.568	714.964	81.224	1.914.730
FINANSIJSKA PASIVA						
Depoziti	1.316.035	112.522	76.000	103.816	5.653	1.614.026
Obaveze po kreditima	1.198	16.232	5.379	95.926	125	118.860
Subordinisane obaveze	-	7.823	-	-	213	8.036
Finansijske obaveze zakup	31	153	183	1.143	-	1.510
Druge finansijske obaveze	8.008	-	-	-	-	8.008
	1.325.272	136.730	81.562	200.885	5.991	1.750.440
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2022.	(864.388)	323.360	116.006	514.079	75.233	164.290
Na dan 31. decembra 2021.						
Ukupna aktiva	513.949	256.661	205.496	704.433	91.224	1.771.763
Ukupna pasiva	1.221.640	91.046	86.317	202.185	5.439	1.606.627
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2021.	(707.691)	165.615	119.179	502.248	85.785	165.136

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na bilans uspjeha.

U sledećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na profit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromjenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2022.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+100 bp	1.478	-100 bp	(1.478)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2021.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+100 bp	1.486	-100 bp	(1.486)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke.

Devizni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu deviznu poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene KM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Banka upravlja deviznim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama deviznog kursa.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom, Banka je izradila Program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom kojom su definisani: pojmovi vezani za devizni rizik, ciljevi i principi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti, opis deviznih aktivnosti, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlaštenja za obavljanje deviznih aktivnosti, procedure za upravljanje i kontrolu deviznih aktivnosti i deviznog rizika i izvještavanje.

Odlukom Agencije za bankarstvo o izračunavanju kapitala, Banka je u obavezi da za otvorenu deviznu poziciju iznad 2% regulatornog kapitala, obračunava dodatni kapitalski zahtjev za devizni rizik.

Ciljevi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti usmjereni su na:

- obavljanje poslovnih aktivnosti u skladu sa minimalnim standardima poslovanja prema Zakonu o bankama, Odlukama Agencije za bankarstvo i poslovnim politikama Banke;
- održavanje otvorene devizne pozicije u skladu sa planiranim iznosom rizične aktive za devizni rizik;
- upravljanje deviznim rizicima i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- kontinuiranim praćanjem i izvještavanjem o deviznim rizicima Banke organa Banke i eksternih institucija.

Devizne aktivnosti koje Banka obavlja i koje planira obavljati u budućnosti su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentnih banaka i držanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka, investiranje u portfelj hartija od vrijednosti u EUR ili KM sa EUR klauzulom, poslovi deviznog tržišta i platnog prometa sa inostranstvom, prikupljanje deviznih depozita, kreditni poslovi sa inostranstvom, dokumentarni poslovi, transakcije u zemlji sa stanim valutama koje se odnose na poslovanje sa deviznom efektivom, devizama u aktivi Banke (depoziti, krediti, avansi). Poslovanje sa devizama se odnosi na poslove deviznih depozita i štednje, konverzije, mjenjački poslovi i drugi poslovi u devizama.

Na dan 31. decembra 2022. Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje tržišnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.12.2022. godine.

	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>Ostale valute</u>	<u>Ukupno devizni podbilans</u>	<u>KM podbilans</u>	<u>UKUPNO</u>
Na dan 31. decembar 2022.						
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	6.958	931	1.581	9.470	311.821	321.291
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	301.394	12.645	3.568	317.607	65.851	383.458
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku	-	-	-	-	7.084	7.084
Kredit plasirani bankama	107.397	1.387	7.286	116.070	-	116.070
Kredit plasirani komitentima	3.573	-	-	3.573	494.780	498.353
Ostala aktiva	991	60	6	1.057	8.948	10.005
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat sa deviznom klauzulom	-	-	-	-	56.068	56.068
Kredit plasirani komitentima sa deviznom klauzulom	525.450	-	-	525.450	-	525.450
Ukupna aktiva	945.763	15.023	12.441	973.227	944.552	1.917.779
PASIVA						
Depoziti	511.256	17.260	12.092	540.608	716.963	1.257.571
Obaveze po kreditima	-	-	-	-	-	-
Subordinisane obaveze	8.036	-	-	8.036	-	8.036
Rezervisanja	-	-	-	-	7.392	7.392
Ostala pasiva	2.147	441	22	2.610	8.315	10.925
Obaveze po kreditima sa deviznom klauzulom	118.860	-	-	118.860	-	118.860
Depoziti sa deviznom klauzulom	356.455	-	-	356.455	-	356.455
Najmovi	-	-	-	-	1.510	1.510
Ostale finansijske obaveze	2.146	440	22	2.608	5.400	8.008
Ukupna pasiva	998.900	18.141	12.136	1.029.177	739.580	1.768.757
Neto devizna pozicija	(53.137)	(3.118)	305	(55.950)	204.972	149.022
Na dan 31. decembra 2021.						
Ukupna aktiva	886.214	13.236	10.705	910.155	868.766	1.778.921
Ukupna pasiva	928.939	15.693	10.265	954.897	669.564	1.624.461
Neto devizna pozicija	(42.725)	(2.457)	440	(44.742)	199.202	154.460

Banka nije računala simulaciju očekivanih ekstremnih promjena deviznih kurseva i njihov uticaj na bilans uspjeha s obzirom da je kurs domaće valute KM u odnosu na EUR fiksiran (1 EUR = 1,95583 KM), a izloženost Banke u drugim valutama nije materijalno značajna.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza**

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Ako su informacije dostupne, fer vrijednost se zasniva na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili drugim tehnikama procjene. Promjene određenih pretpostavki, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjenu. Zbog navedenog se izračunata fer tržišna procjena možda ne mogu realizovati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu.

Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa promjenljivom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost. Banka u svom portfelju ima plasmane sa vrlo kratkim dospeljem.

Kredit i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata umanjani su za ispravku vrijednosti. Procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontovani iznos očekivanih procijenjenih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Očekivani budućni novčani tokovi diskontuju se trenutno važećim tržišnim stopama s ciljem određivanja njihove fer vrijednosti.

Depoziti banaka i komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem zasniva se na diskontovanim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatnom stopom približno je jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Uzeti krediti

Fer vrijednost uzetih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost preostalog duga i budućih kamata. Buduće kamate izračunavaju se primjenom trenutne vrijednosti Euribora.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

Sve hartije od vrijednosti u portfoliju Banke razvrstane su u grupu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat. Izračun fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika fer vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost, ili vrijednost utvrđenu u prethodnom obračunskom periodu, knjiži se u korist / na teret ostalog ukupnog rezultata, tj. kapitala. Na dan 31. decembra 2021. ukupna tržišna vrijednost hartija od vrijednosti uključujući i obračunate kamate iznosi KM 439.526 hiljada (2021:KM 313.770 hiljada)

U Metodologij za vrednovanje finansijskih instrumenata Banka je definisala da se za potrebe vrednovanja koristi se jedna od sljedećih metoda:

1. tržišna metoda:

a. metoda vrednovanja po tržišnoj cijeni (Mark – to – Market), prema kojoj se za vrednovanje HOV koristi posljednja srednja cijena sa aktivnog tržišta ili

b. metoda vrednovanja po modelu (Mark – to – Model) koja se koristi ukoliko postoji aktivno tržište za sličnu HOV, ali ne za predmetnu HOV koja se vrednuje (npr. dužnički instrument je izdat od strane istog emitenta i/ili ima istu ročnost i sl.),

2. metoda diskontovanog novčanog toka (Discounted cash flows) koja podrazumijeva svođenje na sadašnju vrijednost, a koristi se ukoliko nisu dostupne informacije o cijeni za istu ili sličnu stavku finansijske aktive na aktivnom tržištu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Smatra se da za određenu HOV postoji **aktivno tržište** ako su ispunjeni uslovi u nastavku:

1. u slučaju da period od emitovanja HOV nije kraći od 12 mjeseci, uslov aktivnog tržišta je ispunjen ako su u proteklih 12 mjeseci izvršene minimalno 24 transakcije, ako su u tom periodu na kvartalnom nivou ostvarene najmanje četiri transakcije, te ako je u posljednjem kvartalu ostvaren promet od minimalno 25.000 KM.
2. U slučaju da je period od emitovanja HOV duži od tri, a kraći od 12 mjeseci, uslov aktivnog tržišta je ispunjen ako su u tom periodu realizovane u prosjeku dvije transakcije mjesečno, te ako je u posljednjem kvartalu ostvaren promet od minimalno 25.000 KM.
3. U slučaju da je period od emitovanja HOV kraći od tri mjeseca, smatra se da za datu HOV postoji aktivno tržište.

Finansijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti razvrstani su u tri grupe ovisno od dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti.

Nivo 1: fer vrijednost se utvrđuje na osnovu tržišne cijene (bez prilagođavanja i modifikacija). Ovaj nivo uključuje dužničke i vlasničke HOV koje kotiraju na berzama.

Nivo 2: Vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se modelom vrednovanja koji se direktno ili indirektno zasniva na tržišnim podacima.

Nivo 3: Ovaj nivo uključuje sredstva i obaveze mjerene korištenjem modela vrednovanja na osnovu netržišnih podataka. Netržišni ulazni podaci se koriste kada odgovarajući tržišni podaci nisu dostupni. Ovi podaci odražavaju pretpostavke koje bi drugi učesnici na tržištu mogli koristiti prilikom određivanja fer vrijednosti.

Pregled hartija od vrijednosti koje se drže radi naplate i prodaje, odnosno koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat, prema nivoima fer vrijednosti dat je u sljedećoj tabeli:

31. decembar 2022. godine	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
	213.294	225.968	-	439.262
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - vlasničke	-	-	264	264
	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
31. decembar 2021. godine	180.924	132.601	-	313.525
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOSD) - vlasničke	-	-	245	245

U sljedećoj tabeli prikazana je fer vrijednost prema nivoima razvrstavanja. Svođenje na fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist ili na teret kapitala. Efekti vrednovanja iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i u okviru pozicije Ostali finansijski rezultat. Navedene hartije služe kao sekundarne rezerve likvidnosti.

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	kotiraju se na berzi		nema aktivnog trgovanja				
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	
Dužničke hartije od vrijednosti					-	-	Tržišna cijena na dan bilansa
- Obveznice Republike Slovenija	-	-	-	-	-	-	
- Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	-	51.914	-	-	-	-	
- Obveznice Bosne i Hercegovine	-	-	-	-	-	-	
- Belgija	28.781	23.499	-	-	-	-	
- Finska	38.789	9.894	-	-	-	-	
- Holandija	25.373	15.678	-	-	-	-	
- Francuska	23.362	19.864	-	-	-	-	
- Irska	4.042	10.239	-	-	-	-	
- SAD	12.645	8.609	-	-	-	-	
- Njemačka	38.885	24.555	-	-	-	-	
- Austrija	28.254	7.852	-	-	-	-	
- Španija	-	8.820	-	-	-	-	
- Slovenija	9.595	-	-	-	-	-	
- Švicarska	3.568	-	-	-	-	-	
- Obveznice i trezorski zapisi Ministarstva finansija Republike Srpske		-	203.775	112.669	-	-	Na osnovu diskontovanja novčanih tokova kamatnom stopom iz krive prinosa ili efektivnom/nominalnom k.s.
- Investiciono razvojna Banka RS ad Banja Luka		-	11.067	12.655	-	-	
- Obveznice Opštine Zvornik		-		-	-	-	
- Grad Banja Luka		-	1.495	2.059	-	-	
- Obveznice Opštine Šipovo		-		34	-	-	
- Obveznice Opštine Kozarska Dubica		-	324	363	-	-	
- Obveznice Opštine Kotor Varoš		-	2.656	3.036	-	-	
- Obveznice Opštine Modriča		-	1.590	1.785	-	-	
- Kooperativne obveznice ERS MP		-	5.061	-	-	-	
Vlasničke hartije od vrijednosti		-	-	-	-	-	
- SWIFT		-	-	-	100	81	
- Centralni registar HOV Republike Srpske		-	-	-	164	164	
Ukupno	213.294	180.924	225.968	132.601	263	245	

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje finansijskih sredstava mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu ukupan rezultat

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 01. januar	313.770	339.368
Povećanje	634.811	-
Dospijeće i prodaja	(503.845)	(27.253)
Obračunata kamata	515	2.989
Dospjela kamata	-	(4)
Promjena fer vrijednosti	(5.725)	(1.330)
Stanje 31. decembra	439.526	313.770
Ispravka vrijednosti	(1.645)	(1.807)

Sljedeća tabela prikazuje knjigovodstvene iznose i fer vrijednost finansijske imovine i obaveza koji u bilansu Banke ne vode po fer vrijednosti:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku					
Kreditni bankama	116.070	221.180	116.166	221.127	nivo 3
Kreditni komitentima	1.023.803	922.012	1.036.918	902.353	nivo 3
Hartije od vrijednosti	7.084	-	7.091	-	
Ukupno	1.146.957	1.143.192	1.160.175	1.123.480	
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku					
Depoziti banaka	55.880	3.092	56.005	3.092	nivo 3
Depoziti komitenata	1.558.146	1.485.689	1.560.965	1.489.796	nivo 3
Obaveze po uzetim kreditima	118.860	109.824	118.180	112.521	nivo 3
Subordinisani dug	8.036	8.022	8.491	8.022	
Ukupno	1.740.922	1.606.627	1.743.641	1.613.431	

Novčana sredstva i sredstva kod CBBIH imaju istu knjigovodstvenu vrijednost i fer vrijednost.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik koji nastaje zbog nedostataka ili grešaka kod djelovanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog vanjskih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, ali ne uključuje strateški rizik i rizik gubitka goodwill-a, ali se zbog značaja rizik goodwill-a uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom.

Izloženost Banke operativnom riziku određuju unutrašnji i vanjski faktori.

Unutrašnji faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: stručnost kadrova, kvalitet procesa i sistema, korporativna kultura, fluktuacija radne snage, promjene u organizacionoj strukturi Banke i slično. Vanjski faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: promjene u finansijskom sektoru, tehnološki napredak, promjene u političkom okruženju, ekonomske promjene i slično.

Upravljanje operativnim rizicima se sastoji od sljedećih aktivnosti:

- praćenje, evidentiranje i izvještavanje o nastalim štetnim događajima,
- identifikacija operativnih rizika,
- ocjenjivanje operativnih rizika,
- savladavanje operativnih rizika,
- izvještavanje o operativnim rizicima,
- formiranje iznosa minimalnog adekvatnog kapitala za zaštitu od nastanka gubitka po osnovu operativnih rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa Uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Identifikacija i ocjenjivanje operativnih rizika se izvodi na svim procesima u okviru Sektora i samostalnih službi i predstavlja preduslov za savladavanje operativnih rizika.

4.3. Upravljanje kapitalom

U 2017. godini donesen je Zakon o bankama (Sl. glasnik 4/17), i Odluka o izračunavanju kapitala (Sl. glasnik 74/17) kao i počev od 2019. godine Izmjene i dopune Odluke o izračunavanju kapitala banaka. Banka je u 2022. i 2021. godini primjenjivala navedenu regulativu za izračunavanje kapitala.

Osnivački kapital NLB Banke a.d. Banja Luka iznosi 62.003 hiljade KM. Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala u skladu sa Zakonom o bankama iznosi 15.000 hiljada KM .

U skladu sa Odlukom Agencije kapital čine:

1. Redovni osnovni kapital (CET 1)
2. Dodatni osnovni kapital
3. Osnovni kapital (1+2)
4. Dopunski kapital (T2)
5. Regulatorni kapital (3+4).

Regulatorni kapital banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital banke, jeste zbir stavki redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Odbitne stavke osnovnog kapitala Banke su iznos nematerijalne imovine i odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, dok Banka nema ostale odbitne stavke od osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom.

Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova i drugih stavki dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembar 2022. godine Redovni osnovni kapital Banke čine:

- akcionarski kapital,
- emisiona premija,
- rezerve kapitala formirane iz dobiti,
- zadržana dobit,
- ostale rezerve (efekti prve primjene MRS 39 i MSFI 9)
- ostali ukupan rezultat,

umanjeno za regulatorna usklađivanja:

- nematerijalna ulaganja (softwer, licence,...)
- odložena poreska sredstva.

Banka nema pozicije u dodatnom kapitalu.

Osnovni kapital jednak je redovnom osnovnom kapitalu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dopunski kapital čini Subordinisani dug.

Efekti prve primjene MSFI 9 takođe su evidentirani u kapitalu i predstavljaju razliku umanjenja vrijednosti i rezervisanja obračunatih u skladu sa MSFI 9 i MRS 39 na dan prve primjene standarda 01.01.2018. godine. Efekat prve primjene MSFI 9 iznosi KM 6.317 hiljada.

Navedeni efekti su prema Odluci ABRS evidentirani kao Ostale rezerve u kapitalu.

Efekti prve primjene Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka prikazani su u kapitalu na 01. januar 2020. godine i umanjuju redovni osnovni kapital u iznosu od KM 2.336 hiljada. U 2021. godini, Banka je izvršila pokriće negativnih efekata prve primjene Odluke u iznosu od KM 2.336 hiljada na teret Zadržane dobiti.

U skladu sa Zakonom i Odlukom Agencije, banka mora u svakom trenutku ispunjavati minimum kapitalnih zahtjeva:

- 1) stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- 2) stopu osnovnog kapitala od 9%,
- 3) stopu regulatornog kapitala od 12%.

Stope kapitala izračunavaju se na sljedeći način:

- 1) stopa redovnog osnovnog kapitala kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 2) stopa osnovnog kapitala kao odnos osnovnog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 3) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala kao odnos regulatornog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupni iznos izloženosti riziku izračunava se kao zbir :

- kreditnog rizika,
- tržišnog rizika (devizni rizik, rizik namirenja, robni rizik),
- operativnog rizika.

Rizikom ponderisana aktiva (kreditni rizik) je bilansna i vanbilansna rizična aktiva umanjena za rezervisanja po regulatornom zahtjevu i ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva. Kod utvrđivanja kreditnog rizika primjenjuju se propisane tehnike smanjenja kreditnog rizika (kolaterali i sl.).

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se kao 15% trogodišnjeg prosjeka pokazatelja iz bilansa uspjeha, odnosno prihoda i rashoda koji se prema Odluci Agencije uključuju u obračun.

Banka izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene devizne pozicije prelazi 2% njenog regulatornog kapitala. Metodologija izračunavanja neto otvorene devizne pozicije propisana je Odlukom Agencije.

Pored minimalnih zahtjeva za održavanje stope adekvatnosti redovnog osnovnog, osnovnog i regulatornog kapitala, banke imaju obavezu da održavaju i zaštitne slojeve kapitala.

U skladu sa Odlukom Agencije zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Ovaj zahtjev dovodi do povećanja i ostale dvije stope adekvatnosti kapitala.

Pored navedenih zaštitnih slojeva, Agencija će odrediti listu sistemski značajnih banaka.

Agencija može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajne banke u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Na osnovu poslovnog modela Banke, prilikom SREP pregleda iz 2021. i 2022. godine, Banci je naložen i dodatni kapitalni zahtjev of 0.75% koji banka mora ispunjavati od 31. decembra 2021. godine nadalje.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Ukoliko banka ne ispunjava navedene zahtjeve, uključujući i zaštitne slojeve kapitala, primjenjuju se ograničenja raspodjele dobiti, isplate dividende i varijabilnih naknada.

Osim propisanih stopa adekvatnosti kapitala banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembar 2022. godine stopa finansijske poluge iznosi 7.6% (2021: 7.74%).

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS),
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju ABRS i Nadzornom odboru Banke, a Upravi Banke i ALCO odboru mjesečno.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcionarskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- izdvajanjem dijela dobiti u zadržanu dobit,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Nakon stavljanja van snage ABRS Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem Covid 19 u 2021. godini Banka je izvršila isplatu dividende akcionarima u iznosu KM 38.606 hiljada iz neraspoređene dobiti 2019. i 2020. godine.

U toku 2022. godine, Banka je izvršila isplatu dividende akcionarima u iznos od KM 26.377 hiljada iz neraspoređene dobiti 2021. godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tokom 2022. godine, kao i na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembar 2021. godine svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31.12.2022.	31.12.2021.
Redovni osnovni kapital		
Akcionarski kapital i emisiona premija	62.160	62.160
Rezerve iz dobiti	54.734	54.734
Zadržana dobit	31.004	19.699
Ostali ukupan rezultat	251	3.559
Ostale rezerve	8.268	8.268
Odbitne stavke	(5.130)	(5.452)
Ukupno	151.287	142.968
Dodatni kapital	-	-
Osnovni kapital	151.287	142.968
Dopunski kapital		
Opšte ispravke vrijednosti	-	-
Subordinisani dug	7.823	7.823
Ukupno	7.823	7.823
Regulatorni kapital	159.110	150.791
Ponderisana rizična aktiva:		
Ukupna ponderisana rizična aktiva kreditni rizik	909.024	814.311
Devizni rizik	-	-
Ponderisani operativni rizik	85.038	78.819
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	994.062	893.130
Stopa osnovnog kapitala na dan 31. decembar	15,22%	16,01%
Stopa regulatornog kapitala na dan 31. decembar	16,01%	16,88%

Podaci prikazani na 31. decembar 2022. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 30. april 2023. godine.

Banka je na osnovu Instrukcije Agencije za bankarstvo Republike Srpske o primjeni mjere koja se odnosi na izračun kapitala banke iz izračuna redovnog osnovnog kapitala, isključila 70% iznosa promjene vrijednosti revalorizacionih rezervi po osnovu vrednovanja hartija od vrijednosti u odnosu na prethodni izvještajni kvartal.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA**a. Prihodi od kamata**

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope		
Kreditni po amortizovanom trošku	40.594	36.523
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	7.894	5.499
Naknade po kreditima	2.559	2.111
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	252	6
Prihod kamata modifikovanih kredita	96	164
Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope		
Kreditni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	203
Zatezna kamata	311	280
	51.706	44.786

Prihodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope		
Stanovništvo	26.061	22.796
Preduzeća	12.472	10.806
Javni sektor	11.587	9.572
Preduzetnici	869	945
Banke	252	6
Strana lica	154	178
	51.395	44.303

Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope

Stanovništvo	83	95
Javni sektor	6	5
Preduzeća	217	376
Preduzetnici	5	7
	311	483
	51.706	44.786

U ukupnom neto iznosu kamatnih prihoda od ulaganja u hartije od vrijednosti u iznosu od KM 7.894 hiljade (2021: KM 5.499 hiljada) najznačajniji prihod odnosi se na iznos od KM 7.457 hiljada po osnovu ulaganja u obveznice Vlade Republike Srpske (Ministarstvo finansija), (2021: KM 5.681 hiljada) kao i negativna kamata po osnovu ulaganja u hartije Republike Slovenije u iznosu od KM 390 hiljada (2021: KM 618 hiljada) koje se kupuju sa premijom i shodno tome negativnim prinosom do dospelja.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)**b. Rashodi od kamata**

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Depoziti građana	2.050	2.423
Obaveze po kreditima	1.600	1.542
Negativna kamata	1.203	1.065
Subordinirani dug	429	420
Depoziti banaka i komitenata	221	213
Rashodi kamata po osnovu lizinga (napomena 20.b)	30	33
Obračunata kamata po aktuarskom obračunu	23	23
	5.556	5.719

Rashodi od kamata obračunati su primjenom efektivne kamatne stope, osim rashoda kamata po osnovu lizinga u iznosu od KM 30 hiljada (2021: KM 33 hiljade) kao i obračunata kamata po aktuarskom obračunu koja u 2022. godini iznosi KM 23 hiljade (2021: KM 23 hiljade). Negativna kamata su rashodi za držanje kamatonosne aktive kod ino banaka u iznosu od KM 360 hiljada (2021: KM 322 hiljade) kao sredstava kod CBBiH u iznosu od KM 843 hiljada (2021: KM 743 hiljade).

Rashodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Stanovništvo	2.050	2.423
Preduzeća	1.680	1.572
Banke	1.674	1.508
Javni sektor	152	211
Preduzetnici	-	5
	5.556	5.719

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA**a. Prihodi po osnovu naknada i provizija**

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Naknade za bankarske usluge unutrašnjeg platnog prometa	20.002	18.438
Naknade po kartičarskom poslovanju	11.680	9.679
Naknade za bankarske usluge deviznog platnog prometa	4.482	3.861
Naknade za kupoprodaju deviza	1.307	1.378
Provizije po izdatim garancijama i drugim jemstvima	923	755
Zastupanje u osiguranju	53	227
Naknade po izdatim sefovima	46	43
Ostale naknade	338	28
	38.831	34.409

b. Rashodi po osnovu naknada i provizija

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Naknade za rad sa platnim karticama i procesiranje kartica	6.873	6.110
Naknada za osiguranje depozita	3.392	3.028
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	990	902
Naknade za usluge kupoprodaje deviza	330	287
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	214	171
Naknada za prekoračenje limita	126	378
Naknade povezanim bankama	69	20
Ostale naknade i provizije	423	429
	12.417	11.325

7. NETO KURSNE RAZLIKE

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	10.962	4.982
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	(8.840)	(3.651)
Neto prihodi od kursnih razlika	2.122	1.331

8. NETO GUBICI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina u upotrebi (Napomena 20a)	(18)	(20)
Gubici od promjene vrijednosti investicionih nekretnina (Napomena 20a)	-	(1)
	(18)	(21)

9. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihod od prodaje stečene materijalne aktive	709	339
Neto prihod od prodaje materijalne imovine	85	107
Prihodi od zakupnina	22	19
Prihod od dividende	4	5
Ostali prihodi	100	310
	920	780

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Neto lična primanja	9.915	9.367
Porezi i doprinosi na neto lična primanja	7.465	6.196
Ostale naknade zaposlenima (neto)	2.805	1.939
	20.185	17.502

11. ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Troškovi materijala i usluga	2.835	2.670
Troškovi naknada za superviziju Agenciji za bankarstvo	1.260	1.148
Troškovi održavanja IT opreme, bankomata i POS terminala	750	736
Troškovi reklame i propaganda	631	369
Troškovi licenci	395	378
Troškovi zakupa (napomena 20.b)	278	289
Premije osiguranja	300	251
Troškovi reprezentacije	88	89
Ostali administrativni troškovi	2.767	2.061
	9.304	7.991

12. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Indirektni porezi	674	797
Ostali rashodi	546	394
	1.220	1.191

13. NETO (GUBICI)/DOBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Novčana sredstva i sredstva kod CBBiH	(3)	(79)
Kreditni bankama	55	(40)
Kreditni stanovništvu	(3.345)	2.240
Kreditni državi	1.526	(2.389)
Kreditni preduzetnicima	(108)	39
Kreditni privredi	1.599	2.943
Ostala aktiva	(615)	(48)
Naplata iz računovodstvenog otpisa	307	1.453
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (Napomena 4.2.)	162	338
Finansijska imovina po amortizovanom trošku (Napomena 4.2)	(7)	-
Neto prihod/(rashod) rezervisanja po vanbilansnim obavezama (Napomena 28c)	(337)	335
Neto prihod rezervisanja po sudskim sporovima (Napomena 28b)	526	65
Neto trošak ostalih rezervisanja	(366)	-
	(606)	4.857

14. POREZ NA DOBIT

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobit za godinu prije oporezivanja	40.899	40.075
Plus:		
Korekcija dobiti		
Nepriznati iznos troška amortizacije	555	513
Nepriznati rashod kamate	4	17
Nepriznati iznos troška reprezentacije	138	70
Nepriznati iznos neto rashoda umanjenja vrijednosti i rezervisanja	652	365
Rashod po osnovu procjene nekretnina (Napomena 8)	18	21
Novčane kazne i nepriznati porezi, ostalo	1.034	606
Dodatno osiguranje	57	56
Neto rashod rezervisanja po MRS 19 (otpremnine, jubilarne nagrade)	-	174
Neto rashod rezervisanja za buduće isplate	1.606	-
Oporeziva dobit prije umanjenja	44.963	41.897
Umanjena za:		
Prihod od kamata od HOV	(8.123)	(5.857)
Prihod od dividendi	(4)	(4)
Neto prihod ukidanja rezervisanja po sudskim sporovima (Napomena 13)	(526)	(600)
Neto prihod rezervisanja po MRS 19 (otpremnine, jubilarne nagrade)	(281)	
Neto prihod rezervisanja za buduće isplate		(275)
Priznate finansijske obaveze po osnovu zakupa	(381)	(430)
Oporeziva dobit nakon umanjenja	35.648	34.731
Porez na dobit (10%)	3.565	3.473
Razlika obračunatog poreza za organizacionu jedinicu u Brčko Distriktu	3	-
Ukupno obračunati porez na dobit	3.568	3.473
<p>Ostvarena dobit prije oporezivanja prema bilansu uspjeha za 2022. godinu iznosi KM 40.899 hiljada. U poreskom bilansu ostvarena dobit je uvećana za neto rashode koji se ne priznaju u ukupnom iznosu od KM 4.064 hiljada i umanjena za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice u ukupnom iznosu od KM 9.315 hiljada. Oporeziva dobit Banke na dan 31. decembar 2022. godine iznosi KM 35.648 hiljada, a obračunati porez na dobit KM 3.568 hiljada.</p> <p>Banka obračunava porez na dobit za organizacionu jedinicu u Brčko Distriktu po Zakonu o porezu na dobit Brčko Distrikta. Ukoliko je porez obračunat na navedeni način veći od poreza na dobit za organizacionu jedinicu Brčko obračunat po Zakonu o porezu na dobit Republike Srpske, razlika obračunatog poreza uvećava ukupnu poresku obavezu. Ova razlika u 2022. godini iznosi KM 3 hiljade.</p>		
	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Usaglašavanje poreza na dobit		
Računovodstvena dobit prije poreza	40.899	40.075
Porez na dobit po stopi od 10%	4.090	4.008
Umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava koji se ne priznaju u poreske svrhe i ostali troškovi	406	182
Prihod oslobođen poreza i priznati troškovi zakupa	(931)	(717)
Razlika obračunatog poreza za organizacionu jedinicu u Brčko Distriktu	3	-
Tekući porez na dobit	3.568	3.473
Efektivna poreska stopa %	8.72%	8.67%

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Promjene na odloženim porezima kroz bilans uspjeha	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobit/(gubitak) po osnovu promjene odloženih poreza za amortizaciju na osnovnim sredstvima	(36)	(67)
Dobit/(gubitak) po osnovu promjene odloženih poreza za otpremnine i jubilarne nagrade	(72)	26
Dobit/(gubitak) po osnovu promjena odloženih poreskih sredstava/obaveza za HOV vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	(16)	34
Dobit/(gubitak) po osnovu promjena odloženih poreskih sredstava/obaveza za kredite	240	1.069
	116	1.062

Promjene na odloženim porezima koje su knjižene u okviru ostalog rezultata

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihod po osnovu usklađivanja fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	589	167
Dobitak po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava	3	2
	592	169

Na dan 31. decembra 2022. godine odložena poreska sredstva iznose KM 2.599 hiljada (2021: KM 2.160 hiljada), dok odložene poreske obaveze iznose KM 781 hiljada (2021: KM 1.049 hiljada).

Tokom 2022. godine Banka je povećanje neto odloženih poreskih obaveza priznala u okviru ostalog rezultata u iznosu od KM 589 hiljada i smanjenje neto odloženih poreskih sredstava u okviru ostalog ukupnog rezultata u iznosu od KM 3 hiljade.

15. ZARADA PO AKCIJI

Banka izračunava i objavljuje zarade po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po akciji izračunavaju se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

	Godina završena 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobit Banke	37.447	37.664
Ponderisani broj akcija	62.003	62.003
Osnovna zarada po akciji	0,60	0,61

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka ne utvrđuje razvodnjene zarade po akciji.

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE BIH

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Novčana sredstva – efektivna		
u KM	49.181	46.725
u stranoj valuti	9.470	8.305
Sredstva kod Centralne banke	<u>262.903</u>	<u>260.030</u>
Ukupno	<u>321.554</u>	<u>315.060</u>
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	<u>(263)</u>	<u>(260)</u>
Ukupno neto	<u>321.291</u>	<u>314.800</u>

U skladu sa Odlukom Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH), od 01. januara 2022. godine naknada koju banke plaćaju za sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom iznosila je 0,60% p.a, dok je naknada za sredstva koja banke drže iznad obavezne rezerve iznosila 0,75% p.a. Ova mjera je usvojena kao podrška valutnom odboru i podsticaj bankama da aktivnije iskoriste značajna finansijska sredstva koja se nalaze na računima rezervi kod CBBiH za podršku privrednom sistemu zemlje.

Međutim, usljed promjene tržišnih uslova, izazvanih globalnim rastom inflacije, Upravni odbor CBBiH je donio Odluku o smanjenju naknade koju plaćaju banke, prema kojoj se od 01. septembra 2022. godine na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom obračunava naknada od 0,10% p.a, dok je za sredstva iznad obavezne rezerve naknada iznosila 0,25% p.a. Ova odluka CBBiH je donesena kao posljedica povećanja ključnih kamatnih stopa Evropske centralne banke za 50 b.p.

CBBiH je početkom decembra 2022. godine donijela Odluku prema kojoj se bankama od 01. januara 2023. godine za sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, KM – obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 0,25% p.a, na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 0,10% p.a, dok se za sredstva iznad obavezne rezerve naknada ne obračunava.

17. KREDITI I PLASMANI BANKAMA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Nostro računi kod domaćih banaka		
Unicredit Banka a.d. Banja Luka	212	130
Nostro računi kod inostranih banaka		
Raifeisen Bank International AG	489	409
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana (Napomena 31)	20.534	5.802
Unicredit Bank Austria AG Wien	7.755	19.742
Commerzbank AG Frankfurt am Main	8.798	397
Deutsche Bank AG	6.567	16.934
NLB Komercijalna Banka a.d. Beograd (Napomena 31)	985	4.332
NLB Banka a.d., Podgorica (Napomena 31)	155	155
Deutsche Bank Trust Company Americas	991	3.627
Unicredit Bank AG Munich	10.873	4.870
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	(63)	(74)
Ukupno nostro računi	57.296	56.324
Plasmani kod domaćih banaka		
Plasmani kod inostranih banaka		
SMBC Bank International LTD	33.268	33.232
Bayerische Landesbank Meunchen	-	17.332
Raiffeisen Bank International AG	-	27.364
Reverse repo poslovi - Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana	25.427	87.006
Ostala potraživanja	112	-
Ispravka vrijednosti (Napomena 4.2)	(33)	(78)
Ukupno plasmani kod banaka	58.774	164.856
	<u>116.070</u>	<u>221.180</u>

U navedenoj tabeli iznosi plasmana bankama uvećani su za iznos obračunate kamate.

Na dan 31. decembar 2022. godine kod domaćih banaka nije bilo izloženosti po osnovu oročenja.

Na dan 31. decembar 2022. godine, iznos od KM 58.774 hiljada predstavlja neto plasmane kod banaka, sa uključenim reverse repo poslovima, koje je NLB Banka a.d. Banja Luka zaključila sa Novom Ljubljanskom Bankom d.d. Ljubljana u iznosu od KM 25.427 hiljada.

Plasman koji je zaključen sa ino-bankom po osnovu MM transakcija:

- Plasman prema SMBC Bank International LTD u iznosu od EUR 17.000 hiljada na period do 15 dana (20.12.2022-04.01.2023.) po kamatnoj stopi od 1.88% p.a.

Pregled reverse repo posla koji je NLB Banka a.d. Banja Luka zaključila sa Novom Ljubljanskom Bankom d.d. Ljubljana :

Naziv emitenta HOV	Iznos plasmana / Vrijednost HOV u 000 EUR	Kamatna stopa	Datum zaključenja	Datum dospjeća
Slovenija	13.000	1,90 %	30.12.2022.	05.01.2023.

Iznos od KM 57.296 hiljada (31.12.2021. KM 56.324 hiljade) odnosi se na nostro račune kod banaka.

Na dan 31. decembar 2022. godine, raspored novčanih sredstava Banke kod povezanih banaka je u skladu sa zakonskim ograničenjima, prema kojima se sredstva mogu držati najviše do iznosa od 25% regulatornog kapitala banke.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Kreditni do jedne godine:		
u KM	144.075	115.215
u stranoj valuti	2.713	2.454
	146.788	117.669
Kreditni preko jedne godine:		
u KM	705.929	653.383
u stranoj valuti	4.483	5.396
	710.412	658.779
Tekuća dospeća dugoročnih kredita:		
u KM	199.007	178.385
u stranoj valuti	376	18
	199.383	178.403
Ukupno	1.056.583	954.851
Ispravka vrijednosti (napomena 4.2)	(32.780)	(32.839)
Ukupno neto	1.023.803	922.012

Pravna lica

Kreditni do jedne godine u toku 2022. godine su najvećim dijelom odobravani preduzećima sa sjedištem u zemlji, u svrhu finansiranja obrtnog kapitala u oblasti trgovine, industrije, građevinarstva i poljoprivrede. Ovi kreditni su obično po kamatnoj stopi koja se kretala od 1,75% do 5,50% godišnje, zavisno od tržišnog segmenta klijenta i ponuđenog obezbjeđenja.

Kreditni preko jedne godine u KM odobravani su domaćim pravnim licima za investicije i trajna obrtna sredstva na period do 10 godina, kao i državi i zajednicama lokalne samouprave za refinansiranje duga i kapitalne projekte. Kamatna stopa se kretala u rasponu od 1,95% do 7,00% godišnje. Sa klijentima je ugovarana fiksna i promjenljiva kamatna stopa vezana za 6 M Euribor.

Stanovništvo

Kreditni stanovništvu su odobravani iz sredstava Banke, iz kreditnih linija Investiciono-razvojna banke Republike Srpske i kreditne linije Fond Partner posredstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

U 2022. godini, najviše je odobreno gotovinskih kredita. Kreditni su se odobravali po kamatnoj stopi koja se kretala od 2,50% (kreditni obezbjeđeni depozitom) do 8,49% godišnje.

Nešto veća kamatna stopa je kod dozvoljenog prekoračenja koja iznosi 11,90% godišnje.

Stambeni kreditni iz sredstava Banke su odobravani sa rokom otplate do 25 godina. Za ovu vrstu kredita ugovarana je fiksna kamatna stopa, kamatna stopa koja je za određeni period fiksna, a nakon toga promjenljiva i promjenljiva kamatna stopa. Fiksna kamatna stopa je odobravana u rasponu od 2,80% godišnje do 5,49% godišnje, dok se promjenljiva kamatna stopa kretala od 12M Euribor + 2,99% godišnje do 12M Euribor + 3,75% godišnje.

Stambeni kreditni iz sredstava Investiciono Razvojne Banke Republike Srpske su odobravani sa rokom otplate do 25 godina uz kamatnu stopu od 2,65% do 3,95% godišnje. Kamatna stopa za ovu vrstu kredita je fiksna.

Manje učešće u kreditnom portfoliju stanovništva imaju kreditni za ostale namjene: kreditni za investiciona ulaganja i kreditni za poljoprivredu i studentski kreditni.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (nastavak)

Preduzetnici

Krediti preduzetnicima odobravani su najvećim dijelom iz sredstava Banke. Kratkoročni krediti odobravani su za obrtna sredstva sa kamatnom stopom od 3,30% do 6,00% godišnje.

Dugoročni krediti su odobravani sa maksimalnim rokom do 10 godina dok se kamata obračunavala po kamatnoj stopi od 3,30% do 7,80% godišnje. Sa klijentima je ugovarana fiksna i promjenljiva kamatna stopa vezana za 6 M Euribor.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod sljedećih djelatnosti:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stanovništvo	563.174	491.742
Trgovina	125.820	108.671
Industrija	91.850	89.070
Uslužne djelatnosti	76.123	72.627
Građevinarstvo	39.015	34.329
Poljoprivreda i prehrambena industrija	27.768	23.510
Saobraćaj	23.667	14.335
Vlada i vladine institucije	104.306	115.152
Ostalo	4.860	5.415
Ukupno	<u>1.056.583</u>	<u>954.851</u>
Ispravka vrijednosti	(32.780)	(32.839)
Ukupno neto	<u>1.023.803</u>	<u>922.012</u>

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke obuhvata uglavnom komitente sa sjedištem na području Republike Srpske i Brčko distrikta.

19. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Hartije od vrijednosti po amortizovanom trošku		
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	7.091	-
Ispravke vrijednosti (napomena 4.2)	(7)	-
	<u>7.084</u>	<u>-</u>

19. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat		
Obveznice i trezorski zapisi Ministarstva finansija Republike Srpske	203.773	164.583
Obveznice Republike Slovenije	9.595	-
Obveznice Opštine Modriča	1.590	1.786
Obveznice Opštine Šipovo	-	34
Obveznice Opštine Kozarska Dubica	324	363
Obveznice Opštine Kotor Varoš	2.656	3.036
Obveznice Grada Banja Luka	1.495	2.059
Obveznice Investiciono-razvojne banke Republike Srpske	11.068	12.655
Obveznice i trezorski zapisi Francuska*	23.362	19.864
Obveznice i trezorski zapisi Irska*	4.042	10.239
Obveznice i trezorski zapisi Finska*	38.789	9.893
Trezorski zapisi Sjedinjene Američke Države*	12.645	8.609
Obveznice MH ERS ZP Elektrodistribucija a.d. Pale	5.061	-
Trezorski zapisi Švajcarska*	3.568	-
Trezorski zapisi Njemačka*	38.885	24.555
Trezorski zapisi Španija*	-	8.820
Trezorski zapisi Belgija*	28.781	23.499
Trezorski zapisi Holandija*	25.373	15.678
Trezorski zapisi Austrija*	28.255	7.852
Akcije SWIFT Telecommunication	100	81
Akcije Centralni registar hartija od vrijednosti Republike Srpske	164	164
	439.526	313.770

*Dio HOV je kupljen na sekundarnom tržištu sa rokom dospijeca do godinu dana. Inicijalno, emitovane su kao dugoročne HOV.

U navedenoj tabeli dužničke hartije od vrijednosti su prikazane zajedno sa obračunatom kamatom.

19.a KRETANJE REZERVI PO OSNOVU FER VREDNOVANJA I UMANJENJA VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT

Efekat vrednovanja hartija od vrijednosti koje se vrednuju kroz ostali ukupan rezultat knjižen je u ukupnom neto iznosu KM 5.152 hiljada (2021: KM 1.197 hiljada).

Efekat ukidanja ispravke vrijednosti u 2022. godini knjižen je u bilansu uspjeha u ukupnom iznosu od KM 162 hiljada i u kapitalu umanjeno za odloženi porez u iznosu od KM 16 hiljada (2021: KM 338 hiljada formiranje ispravke vrijednosti umanjeno za odloženi porez KM 34 hiljada).

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje 01. januar	3.795	5.297
Efeki vrednovanja	(5.725)	(1.330)
Promjene na odloženim porezima	573	133
Efeki umanjenja vrijednosti	(162)	(338)
Promjene na odloženim porezima	16	34
Stanje 31. decembar	(1.503)	3.795

Od ukupne vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti vrijednovanih po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat od KM 439.262 hiljada iznos od KM 438.938 hiljada odnosi se na nivo kreditnog rizika 1, a iznos od KM 324 hiljada odnosi se na nivo kreditnog rizika 2.

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20.a NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO

Knjigovodstvena vrijednost	Zemljište po fer vrijednosti	Građevinski objekti po fer vrijednosti	Oprema	Investicije u toku	Ukupno nekretnine i oprema	Investicione nekretnine po fer vrijednosti	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja
Stanje na dan 01.01.2021.	75	39.544	14.567	48	54.234	361	1.145	8.720
Povećanje po osnovu nabavki	-	207	-	2.069	2.276	-	1.377	-
Prenosi sa investicija u toku	-	-	2.117	(2.117)	-	-	(2.496)	2.496
Prenosi sa/u - investicione nekretnine	-	6	-	-	6	(38)	-	-
Efekat procjene	-	-	-	-	-	(1)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(440)	(1.221)	-	(1.661)	-	-	(31)
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(84)	-	-	(84)	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	75	39.233	15.463	-	54.771	322	26	11.185
Stanje na dan 01.01.2022.	75	39.233	15.463	-	54.771	322	26	11.185
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	5.014	5.014	-	933	-
Prenosi sa investicija u toku	-	2.153	2.645	(4.798)	-	-	(138)	138
Prenosi sa/u - investicione nekretnine	-	(60)	-	-	(60)	25	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(2.069)	-	(2.069)	-	-	(12)
Reklasifikacija na AVR *	-	-	-	-	-	-	-	(1.003)
Stanje na dan 31.12.2022.	75	41.326	16.039	216	57.656	347	821	10.308
Ispravke vrijednosti i obezvrjeđenje								
Stanje na dan 01.01.2021.	-	12.909	11.538	-	24.447	-	-	7.182
Amortizacija	-	807	1.005	-	1.812	-	-	768
Prenosi - investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(243)	(1.218)	-	(1.461)	-	-	(31)
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(84)	-	-	(84)	-	-	-
Efekat procjene	-	20	-	-	20	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021.	-	13.409	11.325	-	24.734	-	-	7.919
Stanje na dan 01.01.2022.	-	13.409	11.325	-	24.734	-	-	7.919
Amortizacija	-	848	1.191	-	2.039	-	-	803
Prenosi - investicione nekretnine	-	(35)	-	-	(35)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(1.994)	-	(1.994)	-	-	(13)
Reklasifikacija amortizacije na troškove*	-	-	-	-	-	-	-	(111)
Efekat procjene	-	18	-	-	18	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2022.	-	14.240	10.522	-	24.762	-	-	8.598
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.*	75	25.824	4.138	-	30.037	322	26	3.266
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022.*	75	27.086	5.517	216	32.894	347	821	1.710

20.a NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO (nastavak)

*Reklasifikacija – Banka je u toku 2022. godine reklasifikovala unapred plaćeni zakup ulaganja u licence sa nematerijalne imovine na unaprijed plaćene troškove u iznosu od KM 1.003 hiljada KM i reklasifikovala troškove amortizacije u iznos od 111 hiljada KM, u skladu sa računovodstvenim politikama

Kretanje sredstava uzetih u zakup je predstavljeno ispod u Napomeni 20b.

Dati avansi za osnovna sredstva na dan 31. decembra 2022. godine iznose KM 261 hiljada (31. decembar 2021. godine : KM 18 hiljada) i odnose se na avansne uplate za mašine za deponovanje novca.

Povećanje investicija i nematerijalnih ulaganja u 2022. godini ukupne vrijednosti od KM 5.948 hiljada predstavlja ulaganja u opremu KM 2.822 hiljada (automobili KM 76 hiljada, video nadzor KM 402 hiljada, računari KM 214 hiljada, bankomati KM 1.110 hiljada, switch i ruteri KM 377 hiljada, oprema za deponovanje novca KM 306 hiljada) i ulaganja u nematerijalna sredstva KM 933 hiljada. Pored ulaganja u opremu izvršena su i ulaganja u adaptaciju poslovnih prostora u iznosu KM 2.119 hiljada (Centrala, Srbac, Derventa, Kotor Varoš, Laktaši, Brčko, Bijeljina, Doboje, Prijedor, Pale).

Ukupna vrijednost osnovnih sredstava koja su u potpunosti amortizovana, a koja su još u upotrebi iznosi KM 8.163 hiljade (31. decembar 2021: KM 9.265 hiljada), a nematerijalna ulaganja KM 6.764 hiljade (31. decembar 2021: KM 5.650 hiljada).

Banka svakih 3 do 5 godina vrši vrednovanje osnovnih sredstava i investicionih nekretnina po fer vrijednosti. Banka je izvršila vrednovanje građevinskih objekata i investicionih nekretnina od strane nezavisnog procijenitelja sa stanjem na dan 30. novembar 2021. godine, a 31. decembra 2022. godine iste testirala na obezvrjeđenje. Obezvrjeđenje osnovnih sredstava utvrđeno od strane komisije je proknjiženo u iznosu od KM 18 hiljada.

Na dan 31. decembar 2022. godine i na dan 31. decembar 2021. godine nabavna vrijednost osnovnih sredstava i investicionih nekretnina vrednovanih po fer vrijednosti iznosi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Zemljište	64	64
Građevinski objekti	25.525	24.201
Oprema	5.517	4.156
Investicione nekretnine	<u>347</u>	<u>322</u>
Ukupno	<u>31.453</u>	<u>28.743</u>

20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA I ZAKUPI

Banka ima obaveze koje proizilaze iz 38 ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori koji se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za najam POS terminala priznati su u skladu sa MSFI 16. Dio zakupljenih poslovnih prostora, iznajmljeni prostori za ugradnju bankomata i zakup štampača ne ispunjavaju uslove da budu priznati po MSFI 16 i prikazani su u bilansu uspjeha kao trošak zakupa.

Na osnovu računovodstvene politike za priznavanje zakupa opisane u napomeni 3.11 Banka je priznala sredstva po osnovu zakupa.

Pravo korištenja zakupa

	<u>Nekretnine</u>	<u>Oprema</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 01. januar 2022. godine	694	790	1.484
Povećanje prava zakupa	97	65	162
Ispravka vrijednosti/amortizacija	<u>(262)</u>	<u>(293)</u>	<u>(555)</u>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>529</u>	<u>562</u>	<u>1.091</u>

Povećanje prava korištenja u toku 2022. godine iznosilo je KM 162 hiljade.

20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA/ZAKUPI (nastavak)

Amortizacija prava korištenja sredstava	31.12.2022.	31.12.2021.
Nekretnine	262	239
Oprema	293	274
Ukupno	555	513

Navedeni iznosi prikazani su u okviru pozicije Troškovi amortizacije.

Ostali rashodi po osnovu zakupa

	31.12.2022.	31.12.2021.
Rashodi kamata po osnovu MSFI 16 (Napomena 5b)	30	33
Rashodi za kratkoročne zakupe (Napomena 11)	6	3
Rashodi za zakupe malih vrijednosti koji nisu prikazani u kratkoročnim zakupima (Napomena 11)	272	286
Rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16	44	49
Ukupno	352	371

Ukupna plaćanja po osnovu zakupa u 2022. godini iznosila su KM 659 hiljada (2021: KM 719 hiljada).

Rashodi za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrijednosti uključeni su u bilansu uspjeha u poziciji Administrativni i opšti troškovi poslovanja, a rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16 u poziciji Ostali rashodi – Indirektni porezi.

Obaveze i potraživanja po ugovorima o zakupu

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu poslovnih zakupa koji ne ispunjavaju uslove da budu priznati priznati u skladu sa MSFI 16 u 2022. i 2021. godini prikazana su u sljedećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Zakup nekretnina		
Do 1 godine	83	202
Od 1 do 5 godina	167	537
Zakup pokretne imovine		
Do 1 godine	207	192
Od 1 do 5 godina	830	768
Ukupno	1.287	1.699

Banka takođe ima potraživanja koja proizilaze iz 12 ugovora o zakupu poslovnih prostora. Budući prihodi po osnovu zakupnina po navedenim ugovorima prikazani su u sljedećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Po osnovu nekretnina		
Do 1 godine	20	19
Od 1 do 2 godine	16	9
Od 2 do 3 godina	8	7
Od 3 do 4 godine	5	7
Od 4 do 5 godina	5	7
Preko 5 godina	5	5
Ukupno	59	54

Banka je u toku 2022. godine ostvarila prihod po osnovu zakupa u iznosu od KM 22 hiljada.

21. OSTALA AKTIVA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Potraživanja od korisnika kartica	5.140	3.393
Aktivna vremenska razgraničenja – unaprijed plaćeni rashodi	921	220
Potraživanja za naknade i provizije	811	709
Zalihe materijala	174	147
Dati avansi	92	57
Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja	26	-
Ostala potraživanja	1.080	781
	<u>8.244</u>	<u>5.307</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(1.044)</u>	<u>(514)</u>
	<u>7.200</u>	<u>4.793</u>

Potraživanja od korisnika kartica obuhvataju potraživanja po osnovu kartičnih transakcija u zemlji i inostranstvu na dan 31. decembra 2022. godine od Visa i MasterCard.

Ostala potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje SMA, potraživanja za refundaciju bolovanja, potraživanja za sudske takse od klijenata po osnovu tužbi i drugo.

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Po osnovu ispravki vrijednosti kreditnih plasmana u fazi 1	1.378	1.138
Privremene razlike po osnovu poreske amortizacije	753	770
Po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	415	127
Po osnovu obaveze za buduće isplate otpremnina i jubilarnih nagrada	53	125
	<u>2.599</u>	<u>2.160</u>

Odložena poreska sredstva u iznosu KM 1.378 hiljada odnose se na ispravke vrijednosti kreditnih plasmana u fazi 1 (2021: KM 1.138 hiljada).

Na dan 31. decembra 2022. godine odložena poreska sredstva u iznosu KM 753 hiljada odnose se na privremene razlike između poreske osnovice sredstava kod obračuna troška amortizacije priznatog u poreskom bilansu i u finansijskom izvještaju Banke (2021: KM 770 hiljada).

Odložena poreska sredstva nastala po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunata su direktno u kapitalu i na dan 31. decembar 2022. godine iznose KM 415 hiljada (2021: KM 127 hiljada).

Na dan 31. decembar 2022. godine odložena poreska sredstva obračunata na obaveze za buduće isplate po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada iznose KM 53 hiljade (2021: KM 124 hiljade).

23. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stanje na dan 01. januara	206	376
Promjena vrijednosti (Napomena 8)	-	-
Povećanja u toku godine	-	255
Prodaja u toku godine	(1)	(453)
Prenos iz vanbilansa	1	28
	<u>1</u>	<u>28</u>
Stanje na dan 31. decembra	206	206
	<u><u>206</u></u>	<u><u>206</u></u>

Sredstva namjenjena prodaji obuhvataju dva poslovna prostora Banke koji se više ne koriste za obavljanje djelatnosti u ukupnom iznosu od KM 206 hiljada

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procjenu vrijednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrijednost sa tržišnom ukoliko je procijenjena vrijednost bila niža od knjigovodstvene.

24. DEPOZITI BANAKA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Depoziti po viđenju u KM		
MF Banka a.d. Banja Luka	715	623
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana	1.718	180
Banka Poštanska Štedionica a.d. Banja Luka	113	266
NLB banka d.d. Sarajevo	30	30
NLB Banja a.d. Banja Luka	19	24
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	-	106
Unicredit bank a.d. Banja Luka	159	-
NLB Komercijalna banka a.d. Beograd	436	103
NLB banka a.d. Podgorica	81	5
NLB banka a.d. Skopje	582	580
Komercijalna banka a.d. Beograd	-	288
MF banka a.d. Banja Luka	189	104
NLB banka d.d. Sarajevo	2	2
NLB Banka a.d. Banja Luka	-	1
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti		
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana	51.007	1
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
MF Banka a.d. Banja Luka	367	345
NLB banka d.d. Sarajevo	462	434
	<u>55.880</u>	<u>3.092</u>
	<u><u>55.880</u></u>	<u><u>3.092</u></u>

25. DEPOZITI KOMITENATA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Depoziti po viđenju u KM		
Preduzeća	287.386	260.928
Državne organizacije	115.118	127.081
Strana lica (stanovništvo)	4.580	4.025
Stanovništvo	561.607	505.994
Osiguravajuća društva	3.100	1.477
Druge finansijske institucije	7.189	5.294
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
Preduzeća	61.225	47.656
Državne organizacije	1.942	1.751
Strana lica (stanovništvo)	1.938	2.212
Stanovništvo	248.632	244.747
Druge finansijske institucije	263	131
Kratkoročni depoziti u KM		
Preduzeća	2.787	-
Državne organizacije	-	25.000
Druge finansijske institucije	500	-
Stanovništvo	2.641	556
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti		
Stanovništvo	6.167	2.763
Preduzeća	2.162	-
Dugoročni depoziti u KM		
Preduzeća	17.376	13.207
Državne organizacije	1.333	833
Stanovništvo	65.748	66.980
Osiguravajuća društva	-	501
Druge finansijske institucije	1.458	-
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
Preduzeća	7.162	8.184
Stanovništvo	155.432	166.369
Druge finansijske institucije	2.400	-
Osiguravajuća društva	-	-
	1.558.146	1.485.689

U 2022. godini nastavljen je rast depozita komitenata, fizičkih i pravnih lica, osim u segmentu Države. Posebno je zabilježen rast depozita po viđenju u odnosu na oročene depozite. Tokom 2022. godine nastavljen je trend smanjenja oročenih depozita, djelimično usljed niskih kamatnih stopa, a djelimično usljed nestabilnih prilika, kako na lokalnom tako i na ino-tržištu (ukrajinsko-ruski sukob), zbog čega je i cjelokupno tržište Republike Srpske u 2022. godini zabilježilo pad oročenih depozita, naročito dugoročnih. U odnosu na prethodnu godinu, osjetan je pad depozita segmenta Države, usljed povećane budžetske potrošnje i socijalnih davanja u posljednjem kvartalu 2022. godine.

U 2022. godini Banka nije obračunavala kamatu na depozite po viđenju fizičkih i pravnih lica.

Usljed konstantnog rasta depozita po viđenju, Banka je u 2022. godini nastavila da obračunava naknadu za visoka prosječna mjesečna stanja depozita na transakcionim računima pravnih lica, u visini naknade koju je Centralna Banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) obračunavala za sredstva koja banke drže kod CBBiH iznad obavezne rezerve. Usljed tržišnih promjena u drugoj polovini 2022. godine i najave CBBiH da će od 01.01.2023. godine prestati sa obračunom negativne nakanade za sredstva na računu, NLB Banka a.d. Banja Luka je od 01.12.2022. godine prestala sa obračunom naknade na visoka prosječna stanja depozita na transakcionim računima pravnih lica.

Tokom 2022. godine Banka nije mijenjala redovne kamatne stope na depozite.

26. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze po dugoročnim kreditima u KM		
Fond stanovanja RS	-	181
Investiciono-razvojna banka RS	109.193	99.560
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS	9.667	10.083
Obaveze po dugoročnim kreditima u stranoj valuti		
Ukupne obaveze	<u>118.860</u>	<u>109.824</u>

Obaveze po uzetim kreditima prikazane u tabeli uključuju i obaveze za obračunate razgraničene kamate. Najznačajnije obaveze po uzetim dugoročnim kreditima u domaćoj valuti na dan 31. decembra 2022. godine odnose se na:

- primljena sredstva od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u iznosu KM 109.193 hiljade, odobrena na osnovu Okvirnog ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, U okviru navedenog Ugovora, odobreno je i plasirano šest kreditnih linija, po kamatnimj stopama od 0,80% do 1,80% godišnje, sa rokom dospjeća do maksimalno 25 godina.
- dugoročni krediti uzeti od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - linije za poljoprivredu (0,00% - 0.75%) i šumarstvo (1.50%), koji na 31.12 2022. godine iznose KM 9.667 hiljada sa rokom dospjeća do 7 godina.

OBAVEZE PO SUBORDINISANOM DUGU

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana (napomena 32)	8.036	8.022
Ukupne obaveze	<u>8.036</u>	<u>8.022</u>

U 2018. godini Banka je uzela subordinisani kredit od Nove Ljubljanske Banke d.d. Ljubljana, u iznosu od EUR 4 miliona, po ugovorenoj kamatnoj stopi 6M EURIBOR + 5.25%, na rok od 10 godina. Stanje na dan 31. decembra 2022. godine po osnovu kredita iznosi KM 8.036 hiljada, zajedno sa obračunatim razgraničenim naknadama i kamatama.

27. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze u KM		
Obaveza prema dobavljačima	285	102
Obaveze za dividende	25	22
Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija	155	148
Pasivna vremenska razgraničenja – ostali rashodi	2.641	2.595
Pasivna vremenska razgraničenja- naknade po kreditima i garancijama	591	355
Finansijske obaveze za zakup	1.510	1.699
Ugašeni i neaktivni računi	1.336	1.255
Ostale obaveze	889	924
Obaveze u stranoj valuti		
Obaveze za blokirane i ugašene račune	256	105
Obaveze prema dobavljačima	239	123
Obaveze prema povezanim licima	326	221
Ostale obaveze	1.788	164
	<u>10.041</u>	<u>7.713</u>

27. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija se odnose na depozite položene od strane pravnih lica (klijenata Banke) u cilju kupovine hartija od vrednosti ili učešća u drugim pravnim licima. Ovi depoziti su položeni na račune Banke prije momenta plaćanja (sticanja učešća odnosno akcija) u skladu sa lokalnom regulativom. Ovi depoziti se klasifikuju kao ostale obaveze u skladu sa važećim kontnim okvirom.

Pasivna vremenska razgraničenja - ostali rashodi uglavnom se odnose na razgraničene rashode tekućeg perioda kao i na razgraničene troškove po osnovu odgođenih varijabilnih zarada za zaposlene koje su knjižene na teret 2022. godine i za koje do datuma bilansa nije donešena Odluka nadležnih organa o dodjeli.

Finansijske obaveze za zakup predstavljaju sadašnju vrijednost budućih zakupnina obračunatih u skladu sa MSFI 16.

28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervisanje za beneficije zaposlenih	2.194	2.702
Rezervisanje za sudske sporove	1.790	2.320
Rezervisanje za vanbilansne stavke (Napomena 4.2.)	3.042	2.704
Ostala rezervisanja	366	-
	<u>7.392</u>	<u>7.726</u>

Rezervisanja za beneficije zaposlenih obuhvataju rezervisanja za buduće isplate otpremnina i jubilarnih nagrada u skladu sa MRS 19 kao i buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada za Upravu i zaposlene sa mandatnim ugovorima u skladu sa Politikom naknada Banke i rezervisanja za stimulative otpremnine za odlazak u penziju za koje je donesena odluka o dodjeli i koji su knjiženi na teret 2019. godine i 2021. godine.

a) Kretanja na računima rezervisanja za beneficije zaposlenih

Otpremnine i jubilarne nagrade

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 1. januar	<u>1.244</u>	<u>988</u>
Rezervisanja u toku godine za otpremnine i jubilarne nagrade	(2)	452
Isplate u toku godine na rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade	(436)	(252)
Aktuarski (dobici) i gubici	(302)	33
Trošak kamata (napomena 5b)	23	23
Krajnje stanje 31. decembar	<u><u>527</u></u>	<u><u>1.244</u></u>

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izvještaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 8,3% godišnje.

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosječnog rasta zarada po stopi od 10,5% godišnje tokom cjelokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

28. REZERVISANJA (nastavak)

Godišnji odmori

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 1. januar	535	584
Promjene rezervisanja u toku godine	45	(49)
Krajnje stanje 31. decembar	580	535

Varijabilne naknade i stimulatívne otpremnine

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 1. januar	923	1.043
Povećanje rezervacija za varijabilne naknade	1.144	1.004
Isplate u toku godine iz formiranih rezervisanja	(1.020)	(1.105)
Rezervacije za stimulatívne otpremnine	99	-
Isplate stimulatívnih otpremnina	(59)	(19)
Krajnje stanje 31. decembar	1.087	923

b) Kretanja na računima rezervisanja po sudskim sporovima

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 01. januar	2.320	2.385
Izdvajanje u toku godine	-	535
Isplate iz rezervisanja	(4)	-
Ukidanje rezervisanja za sudske sporove (Napomena 13)	(526)	(600)
Krajnje stanje 31. decembar	1.790	2.320

c) Vanbilansna rezervisanja

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Početno stanje 01. januar	2.704	3.039
Neto (dobici)/gubici rezervisanja u toku godine (napomena 13)	338	(335)
Krajnje stanje 31. decembar	3.042	2.704

29. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	84	368
Po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme (kroz kapital)	387	390
Po osnovu nekretnina i opreme (kroz bilans uspjeha)	<u>310</u>	<u>291</u>
	<u>781</u>	<u>1.049</u>

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunate su direktno na teret kapitala i iznose KM 84 hiljada.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu privremene razlike između poreske osnovice za obračun amortizacije i njene knjigovodstvene vrijednosti na dan bilansa stanja iznose KM 310 hiljada.

30. AKCIONARSKI KAPITAL

Akcionarski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodeli dobiti.

Na dan 01.aprila 2006. godine pripajanjem Razvojne banke jugoistočne Evrope AD, Banja Luka LHB Banci AD Banja Luka formirana je NLB Razvojna banka AD Banja Luka. Na dan pripajanja akcionarski kapital NLB Razvojne banke čine akcionarski kapital Razvojne banke jugoistočne Evrope (KM 22.987 hiljada) i akcionarski kapital LHB Banke (KM 19.016 hiljada).

U cilju povećanja akcionarskog kapitala Banka je u avgustu-septembru 2008. godine dobila sve potrebne saglasnosti i dozvole i sprovela XV emisiju akcija javnom ponudom u iznosu od KM 10 miliona. Banka je prodala sve emitovane akcije (10.000 komada nominalne vrijednosti KM 1.000) i ostvarila prosječnu cijenu od KM 1.015,70.

Odlukom Skupštine Banke izvršena je nova (šesnaesta) emisija akcija iz rezervi u ukupnom iznosu od KM 10.000 hiljada. Banka je dobila sve potrebne dozvole za novu emisiju akcija koja je registrovana u Centralnom registru HOV i upisana u sudski registar Privrednog suda Banja Luka 07. jula 2011.godine.

Vlasnička struktura akcionarskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. i na dan 31.decembra 2021. godine je sljedeća:

	<u>31.12.2022.</u>		<u>31.12.2021.</u>	
	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>
Strana lica				
NLB d.d. Ljubljana	61.912	99,85	61.912	99,85
Strana fizička lica	4	0,01	4	0,01
Domaća lica				
Privatna preduzeća	16	0,03	20	0,03
Fizička lica	<u>71</u>	<u>0,11</u>	<u>67</u>	<u>0,11</u>
	<u>62.003</u>	<u>100</u>	<u>62.003</u>	<u>100</u>

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Većinski vlasnik Banke na dan 31. decembar 2022. godine je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Banka obavlja transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. Transakcije uključuju plasmane, depozite, obaveze po kreditima i subordinisanom dugu. Po tom osnovu Banka ostvaruje prihode i rashode koji se evidentiraju u bilansu uspjeha.

Sve transakcije sa povezanim licima tokom 2022. i 2021. godine izvršene su po principu "van dohvata ruke".

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Plasmani povezanim pravnim licima uključuju Sredstva kod drugih banaka, depozite, obaveze po osnovu subordinisanog duga i ostale obaveze.

Ukupan obim transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2022. godine i 31. decembar 2021. godine i ostvareni prihodi i rashodi prikazani su u sljedećoj tabeli:

Transakcije	Novčana sredstva, plasmani, HOV i ostala potraživanja		Depoziti i ostale obaveze		Suborinirani dug		Prihodi od kamata		Rashodi od kamata		Prihodi od naknada i ostalo		Rashodi naknada i ostalo		Potencijalne i ugovorene obaveze	
	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.	31.12. 2022.	31.12. 2021.
NLB dd, Ljubljana	45.961	5.802	52.880	341	8.036	8.022	85	5	658	421	4	4	292	374	-	-
NLB Banka AD, Skoplje	-	-	604	602	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NLB Banka AD, Podgorica	155	155	81	5	-	-	-	-	-	-	16	15	-	-	-	-
NLB Komercijalna banka a.d. Beograd	985	4.332	436	464	-	-	-	-	-	-	41	41	8	8	-	293
NLB Banka dd Sarajevo	-	-	462	434	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	19.558	19.558
NLB DigIT doo Beograd	-	-	148	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komercijalna banka ad Banja Luka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	199	-	-	-	-
REAM doo, Beograd	-	-	16	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno:	47.101	10.289	54.627	1.856	8.036	8.022	85	5	658	421	62	260	300	382	19.558	19.851

Kupovinom Komercijalne banke a.d. Beograd od strane NLB d.d. Ljubljana od 30. decembra 2020. godine, Komercijalna banka a.d. Banja Luka je bila povezano lice Banke do 9. decembra 2021. godine kada je 100% akcija sa pravom glasa prodato Poštanskoj Štedionici a.d. Beograd.

Plasmani povezanim licima odnose se na sredstva plasirana bankama. U poziciji Depoziti i ostale obaveze prikazani su depoziti, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze.

Banka na dan 31. decembar 2022. godine je imala vanbilansnih obaveza prema povezanim licima - NLB Banci d.d. Sarajevo po osnovu Ugovora za likvidnost.

U poziciji rashodi naknada i ostali rashodi u iznosu od KM 300 hiljade najznačajniji iznos odnosi se na rashode prema NLB d.d. Ljubljana KM 374 hiljada.

Od navedenog iznosa najveći iznos odnosi se na naknadu za prekoračenje limita za držanje sredstava kod NLB d.d. Ljubljana u iznosu od KM 69 hiljada, custody usluge u iznosu od KM 205 hiljada i rashod naknada platnog prometa KM 18 hiljada .

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje promjene u plasmanima povezanim licima tokom 2022. godine:

Plasmani	NLB d.d. Ljubljana	NLB Komercijalna banka a.d. Beograd	NLB Banka d.d. Sarajevo	NLB Banka a.d. Podgorica	Ukupno
01. januar 2022.	5.802	4.332	-	155	10.289
Novi plasman	40.159	-	-	-	40.159
Povrat plasmana	-	(3.347)	-	-	(3.347)
Stanje 31. decembar 2022.	45.961	985	-	155	47.101

Tabela u nastavku prikazuje promjene u obavezama po osnovu depozita od povezanih lica tokom 2022. godine:

Depoziti	NLB d.d. Ljubljana	NLB Banka a.d. Skopje	NLB Banka a.d. Podgorica	NLB Banka a.d. Beograd	NLB DigIT doo Beograd	Ream doo Beograd	NLB Banka dd Sarajevo	Ukupno
01. januar 2022.	341	602	5	464	-	10	434	1.856
Novi depozit	52.539	2	76	260	148	6	28	53.059
Povrat depozita	-	-	-	(288)	-	-	-	(288)
Stanje 31. decembar 2022.	52.880	604	81	436	148	16	462	54.627

Buduće obaveze prema povezanim licima

Krajem 2022. godine Banka ima obavezu prema NLB d.d. Ljubljana po osnovu subordinisanog duga u iznosu od KM 8.036 hiljada. Obavezu čine osnovni dug u iznosu od KM 7.823 hiljade i obračunata kamata koja na 31. decembra 2022. godine iznosi KM 213 hiljada.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Plate i ostale naknade	2.011	1.765
Porezi i doprinosi na plate i ostale naknade	1.213	1.149
Bonusi	429	647
Porezi i doprinosi na bonuse	275	423

U ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva uključena su primanja Uprave i zaposlenih koji imaju mandatne ugovore (direktori sektora, šefovi samostalnih službi i direktori filijala).

Plate i ostale naknade obuhvataju ugovorenu platu i ostale naknade (topli obrok, regres, dopunsko osiguranje).

Kredit i depoziti i prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Uprave, ključnog rukovodstva i radnika Banke prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Uprava i ključno rukovodstvo		
Kredit (bruto)	512	568
Ispravke vrijednosti	6	4
Kamatni prihodi	24	28
Depoziti	505	1.335
Kamatni rashodi	3	9
Radnici Banke		
Kredit (bruto)	5.976	5.606
Ispravke vrijednosti	79	63
Kamatni prihodi	286	295
Depoziti	3.880	4.263
Kamatni rashodi	17	22

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a. Platve i činidbene garancije i ugovorene obaveze

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Platve garancije:		
u KM	5.146	4.785
u stranoj valuti	8.706	977
Činidbene garancije:		
u KM	47.687	29.477
u stranoj valuti	4.230	4.803
Ugovorene obaveze po osnovu odobrenih neiskorišćenih kredita u KM	110.009	97.770
Ostali vanbilans		
u KM	634	399
u stranoj valuti	-	-
	<u>176.412</u>	<u>138.211</u>

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)**a. Plative i činidbene garancije i ugovorene obaveze (nastavak)**

Na dan 31. decembar 2022. godine rezervacije za potencijalne i ugovorene obaveze iznose KM 3.041 hiljada, a na dan 31. decembar 2021. godine rezervacije su iznosile KM 2.704 hiljade.

Na dan 31. decembra 2022. godine ugovorene obaveze po osnovu odobrenih, neiskorišćenih kredita obuhvataju iznos od KM 110.009 hiljada (2021: KM 97.770 hiljada), od čega se iznos od KM 36.442 hiljade (2021: KM 28.463 hiljade) odnosi na kredite odobrene stanovništvu i preduzetnicima (kreditni po tekućim računima u iznosu od KM 19.293 hiljade, krediti po kreditnim karticama u iznosu od KM 10.215 hiljada, kao i ostali krediti stanovništvu i preduzetnicima u iznosu KM 6.934 hiljade), a iznos od KM 73.567 hiljada (2021: KM 69.307 hiljada) obuhvata odobrene neiskorištene kredite privrede i javnog sektora.

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine nije bilo obaveza po terminskim deviznim poslovima.

b. Sudski procesi

Na dan 31. decembra 2022. godine ukupna vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi u svojstvu tužioca iznosila je KM 22.596 hiljada (31. decembar 2021. godine: KM 25.819 hiljada) dok je vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke iznosila KM 2.529 hiljada (31. decembar 2021. godine: KM 2.878 hiljada).

Navedeni iznosi ne uključuju zatezne kamate od dana utuživanja, jer Banka vrši konačan obračun i knjiženje zateznih kamata na utužena potraživanja po okončavanju sudskih sporova. Iako se konačni ishod navedenih sudskih sporova ne može pouzdano utvrditi rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi uglavnom neće biti presuđeni na teret Banke.

Za sudske sporova koji se vode protiv banke, a za koje Banka smatra da bi mogli pasti na teret Banke, u skladu sa očekivanjima, izdvojila je rezerve po tom osnovu u iznosu od KM 1.790 hiljada (31. decembar 2021. godine: KM 2.320 hiljada).

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Praćenje profitabilnosti pojedinih segmenata poslovanja vrši se u skladu sa Metodologijom mjerenja profitabilnosti segmenata poslovanja Banke (Napomena 3.25).

Pri mjerenju ostvarenja neto kamatnih prihoda segmenata poslovanja Banka koristi internu tansfernu cijenu baziranu na specifičnim cijenama proizvoda i usluga određene valute i ročnosti u skladu sa Metodologijom određivanja interne transferne cijene Banke koja je u skladu sa Metodologijom NLB Grupe.

Neto nekamatni prihodi segmenata predstavljaju prihode/rashode ostvarene prodajom proizvoda i usluga klijentima pojedinih segmenata. Administrativni i drugi troškovi predstavljaju direktne troškove ostvarene u pojedinom segmentu.

Neto prihodi, kao i administrativni i drugi troškovi koji ne pripadaju određenom segmentu poslovanja raspoređuju se na segmente prema ključevima za raspodjelu koji su definisani Metodologijom.

Neto rashod indirektnih otpisa kredita i rezervisanja pripada segmentu u kome je i nastao.

U narednim tabelama prikazani su bilans uspjeha i bilans stanja po segmentima na dan 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. godine:

Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2022. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfornoj cijeni	16.806	23.986	5.358	-	46.150
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	13.587	13.048	(221)	-	26.414
Neto prihodi od kursnih razlika	1.527	248	347	-	2.122
Gubici od promjene vrijednosti imovine banke	-	-	-	(18)	(18)
Neto gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	0
Ostali prihodi iz poslovanja	365	479	76	-	920
Neto rashod efekata modifikacije	(10)	(79)	-	-	(89)
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	70	(1.001)	166	159	(606)
Ukupni operativni rashodi	(14.511)	(15.564)	(3.919)		(33.994)
Porez na dobit	-	-	-	(3.452)	(3.452)
	17.834	21.117	1.807	(3.311)	37.447

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)
Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2022. godine

Aktiva	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	321.291	-	321.291
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	-	-	-	-	-
Kreditni bankama	-	-	116.070	-	116.070
Kreditni komitentima	473.007	550.796	-	-	1.023.803
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	7.084	-	7.084
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	439.526	-	439.526
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	37.124	37.124
Ostala aktiva	-	-	-	10.031	10.031
Ukupna aktiva	473.007	550.796	883.971	47.155	1.954.929
Pasiva					
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	511.402	1.046.744	182.776	18.317	1.759.239
Depoziti banaka	-	-	55.880	-	55.880
Depoziti komitenata	511.402	1.046.744	-	-	1.558.146
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	118.860	-	118.860
Subordinisane obaveze	-	-	8.036	-	8.036
Rezervisanja i ostale obaveze	-	-	-	18.317	18.317
Ukupan kapital	-	-	-	195.690	195.690
Ukupna pasiva	511.402	1.046.744	182.776	214.007	1.954.929

Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2021. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	13.413	19.910	5.744	-	39.067
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	11.902	11.769	(587)	-	23.084
Neto prihodi od kursnih razlika	649	(344)	1.026	-	1.331
Neto dobiti/gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	870	-	-	-	870
Gubici od promjene vrijednosti imovine banke	-	-	-	(21)	(21)
Neto gubici od finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	(1)	(1)
Ostali prihodi iz poslovanja	514	216	50	-	780
Neto rashod efekata modifikacije	(89)	(27)	-	-	(116)
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	1.968	2.646	178	65	4.857
Ukupni operativni rashodi	(12.246)	(14.851)	(2.679)	-	(29.776)
Porez na dobit	-	-	-	(2.411)	(2.411)
	16.981	19.319	3.732	(2.368)	37.664

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2021. godine

Aktiva	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	314.800	-	314.800
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>					
Kreditni bankama	-	-	221.180	-	221.180
Kreditni komitentima	482.649	439.363	-	-	922.012
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	313.770	-	313.770
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	35.154	35.154
Ostala aktiva	-	-	-	7.159	7.159
Ukupna aktiva	482.649	439.363	849.750	42.313	1.814.075
Pasiva					
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>					
Depoziti banaka	-	-	3.092	-	3.092
Depoziti komitenata	492.043	993.646	-	-	1.485.689
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	109.824	-	109.824
Subordinisane obaveze	-	-	8.022	-	8.022
Rezervisanja i ostale obaveze	-	-	-	17.835	17.835
Ukupan kapital	-	-	-	189.613	189.613
Ukupna pasiva	492.043	993.646	120.938	207.448	1.814.075

34. USAGLAŠENOST OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na dan 31. oktobar 2022. godine, 30. novembar 2022. godine i 31. decembar 2022. godine izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa komitentima Banke.

Na dan 31. decembar 2022. godine nije bilo neusaglašenih obaveza i potraživanja sa komitentima Banke.

35. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Novčana sredstva sastoje se iz sljedećih pozicija:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	321.581	315.060
Sredstva kod drugih banaka	<u>116.034</u>	<u>221.312</u>
	<u>437.615</u>	<u>536.372</u>

36. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine za sledeće značajnije valute iznosi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Valuta		
USD	1,833705	1.725631
CHF	1,986219	1.887320
RSD	1,667056	1.663682
EUR	1,955830	1.955830

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon 31. decembra 2022. godine pa do dana izdavanja ovog izvještaja nije bilo događaja koji bi imali značajan uticaj na finansijske izvještaje za 2022. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2022. godinu ili njihovu ispravku.

Banja Luka, 18. april 2023. godine

U ime NLB Banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave

Goran Babić

Direktor Sektora za finansijsko
računovodstvo i kontroling
Ivana Lazarević Soldat